

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EURO | VÄLISMAAL 2,10 EURO | NR 34 | ESMASPÄEV, 18. VEEBRIAR 2013

ajaleht.epl.ee

Foto: Ilmar Saabas

Suusapidupäev

42. Tartu maratonil: kes võitles sekunditega, kes nautis püha-päeva suuskadel. lk 14-15

Hüvasti, Eestimaa

Tuhandelt eestimaalaselt küsiti, kas nad on viimase poole aasta jooksul mõelnud kodumaalt lahkuda. 37% vastas jaatavalt. lk 2-3

Plakati jaoks raha on, supiköögi jaoks mitte

Tallinna linn otsustas, et annab supiköögile raha ainult 162 söögiportsjoni jaoks. Vaja oleks vähemalt 220 jaoks. lk 5

Pakettreisiga saab petta

Masendav statistika: tarbijakaitse tehtud kontrollitud näitaisid, et 39 pakettreisitehingust vastas seadustele vaid kolm. lk 4

Nostalgilise MEESTEPÄEVA eri!
kõik kaubad MEESTELE 18.02 – 23.02

-55%

Kuu lõpuni on
e-poes KÕIGILE
soodustus

-30%

*juhul kui ostu sooritab
meessoos esindaja

www.kangadzungel.ee

 KangaDzungel

TALLINN
Tartu mnt. 35
Tel: +372 6213105
E-R 9-19, L-P 9-17

TALLINN
Mustamäe tee 12
Tel: +372 6562869
E-L 10-20, P 10-18

PÄRNU
Karja 6
Tel +372 4431460
E-R 9-18, L 9-15

HAAPSALU
Lihula mnt. 3
Tel +372 4737034
E-R 10-18, L 10-15

KURESAARE
Kihelkonna mnt. 3
Tel. +372 6215786
E-L 10-18

TARTU
Riia mnt. 2, II korrus
Tel: +372 7352277
E-R 10-19, L-P 10-17

JUHTKIRI

Kalendrid või supp

Riigid, mis püstitavad valitsejatele monumente, ehkki inimesed elavad vaesuses, ei kuulu üldjuhul hea valitsemistava esindajate sekka. Tavaliselt ei ole sellised riigid demokraatlikud ja nende majandus on kaugel õitsengust.

Paraku ilmutavad ka mõningad Eesti poliitikategelased ikka ja jälle samasuguseid kalduvusi. Viimati sai millegi sellisega hakkama Põhja-Tallinna linnaosa, mis tellis 8040 euro eest linnaosavanema pildiga kalendreid. Summa on seda kõnekam, et just samas suurusjärgus raha jääb Päästearmeel ja MTÜ-l Sõbra Käsi puudu, et jagada supiköögis kõigile abivajajatele toitu. Ehkki suppi vajab iga päev 220 inimest, otsustas Tallinna linn vähendada rahastamist 162 supiportsjonile päevas, säästes aasta lõikes summa, mis jääb samasse suurusjärku kalendrite maksumusega.

See, et Tallinna linn käitus lubamatult, peaks olema nii enesestmõistetav, et seda polegi vaja pikalt põhjendada. Ent tõik, et linn niimoodi talitas, annab märku sellest, et linnaisad ise peavad oma teguviisi õigeks, nii et selgitagem veel kord, mille vastu eksiti.

Esiteks eksib iga poliitik, kes avaliku eelarve raha eest endale isiklikku propagandakampaaniat teeb, elementaarse demokraatiareegli vastu: riigi ja kohaliku omavalitsuse suhtekorraldustöö peab lõppema seal, kus algab valimiskampaania. Demokraatia eeldus on võimu vahetumine. Demokraatlik ja aus võimu vahetumine on häiritud, kui võimulolijad kahmavad (et mitte öelda varastavad) oma võimu põlistamiseks avalikku raha.

Opositsioonijõududel pole ju ligipääsu avalikule eelarvele.

Teiseks õonestab säärane teguviis avaliku võimu kui terviku ja maksuraha kogumise legitiimsust. Inimesed maksavad makse selleks, et korraldada ühiselt asju, mida igäühel eraldi teha oleks raske: pidada üleval koole, ühistransporti, riigikaitset, politseid, rahastada sotsiaalpoliitikat. Inimesed ei maksa makse, et tellida poliitikute piltidega kalendreid või propagandafilme. Ja kui nende maksuraha selleks kasutatakse, võib see vähendada inimeste valmisolekut käituda maksukuulekalt, sest neile tundub (õigusega), et maksuraha kulutatakse ebamõistlikult.

Kolmas eksimus oli puhtinimlik. Universaalne eetikareegel on: kui meil on valida mitme tegevusvõimaluse vahel, peaksime valima selle, mis aitab enim leevendada või vältida kaasinimeste kannatusi ja suurendada heaolu. Niisiis, kalendrid või supp? ●

REPLIIK

Rikkad maksu rohkem?

Valitsus pooldab astmelist tulumaksu. Seda võib järel-dada EL-i uue eelarve kohta tipp-poliitikute kom-mentaaridest. Küidetakse, et rikkad peavad rohkem maks-ma ja vaene Eesti saab tagasi viis korda enam raha, kui sisse paneb. See euroopalik õiglus põhineb astmelise tulumaksu loogikal. Samal loogikal, mida IRL ja Reformierakond Ees-tis põhjavad, nii et pale märg. Kus nüüd on loogika?

Või on tegemist võimuparteilaste reheapliku topelt-moraaliga? Las Euroopa rikkad maksvad, see on meile kasulik. Eesti rikkad, kelle hulka ka poliitikatipud kuulu-vad, ei pea vaestest enam maksma, sest see on taas otsusta-jatele kasulik. ● **Rein Sikk**

Lk 10: Katrina Helstein sellest, kuidas elada 8 m2 suuruses toas
Lk 11: Soome minister Krista Kiuru Soome eluasemepoliitikast

301 korral tabati jaanuaris auto-roolist joob-nud juht. Justiitsministeeriu-mi andmeil suurenes kuriteolii-kidest enim just purjuspäi juh-timiste arv. Mullu jaanuaris oli neid 49 võrra vähem. **Delfi**

ILM EI LUBA HIIUMAALE JÄÄTEID RAJADA

Jäämeistrid on käinud Helter-maa–Rohuküla ja Sõru–Triigi vahel korduvalt merejääd mööt-mas, kuid siiani pole saadud kum-bagi jääteed avada. Heltermaa–Rohuküla vahel on kohti, kus jää-

kaane paksus vaid 5–10 cm, ka on seal rüsi-jääd. Jäätee avami-seks peab jää olema vähemalt 20 cm paksune. Tärkma–Triigi vahel on jää piisavalt paks, kuid tee raja-mist takistavad praod. **Hiiu Leht**

Üle kolmandiku meie inimesesi kaalub Eestist lahkumist

Tuhandelt eestimaalaselt küsiti, kas nad on viimase poole aasta jooksul mõelnud kodumaalt lahkuda.

Neist 37% vastas jaatavalt, enamik põhjendas oma lahkumisplaani tööga ning sugugi mitte kõik neist pole verinoored.

Arvestades, et kõik lahkumist kaalujad tegudeni ei jõuagi, võib Eestist lahkuda umbes 108 000 inimest.

Tuuli Jõesaar
tuuli.joesaar@epL.ee

Kristiina [täisnimi toimetuse-le teada] on mitmekülgne ja töökas inimene: ta on õppi-nud raamatupidajaks, teinud õmblejatööd ja olnud laste-aiakasvataja. Kuid kui masu algas, oli ta väga haavatavas seisus ja kasvatas üksikemana väikest last. Kui kriis täie jõu-ga löi, käis Kristiina parasjagu töö kõrvalt koolis lisaeriala omandamas, kuid tööandja keeldus maksmast seaduse-ga kohustatud tasu ülikoolis käidud päevade eest. Kristii-na pidi koolist loobuma.

Jäi vaid töö. „Aga seal oli palk lõpuks nii väike, et ma ei suutnud maksta isegi kom-munaalide eest. Andsin lap-se oma ema hoolde, pakkisin asjad ja läksin Soome,” räägib Kristiina. Oli 2008. aasta. „Ma ei osanud sõnagi soome keelt. Algul sain Eesti vahendusfirma kaudu tööd ehitusel korista-jana. Sealt liikusin edasi poli-kliinikusse koristajaks. Töö käigus õppisin keelt,” jätkab Kristiina. Kui keeleoskus juba enam-vähem käes, soovis ta õppida lasteaiakasvatajaks.

„Välismaal oled aga kogu aeg tegelikult üksildane,” nen-dib Kristiina. „See ei ole kodu. Ja soome meest ma ka ei taht-nud,” muigab ta. Ta leidis eest-lasest elukaaslase ja 2010. aas-tal otsustati Eestisse tagasi tul-la, et siin ühine pere luua. Ka masu tundus möödasa olevat. „Aasta otsisin tööd. Saatsin umbes sada CV-d, aga kelle-legi polnud mind vaja. Ühele lasteaiakasvataja kohale saade-tud CV-le sain vastuseks kirja: teil puudub erialane töökogemu-s. Ma olen kaks aastat laste-aednikuna töötanud. Oli taht-mine sellele kirjale vastata: aga

teie ei ole mu CV-d isegi läbi lugenud,” meenutab Kristiina.

Siis panid Kristiina ja tema mees pead kokku ning tegid oma ettevõtte: käsitööpoe Tal-linnas. „Annan tööd neile, kel seda muidu poleks, et oleks üks kindel koht, kus oma käsitööd müüa. Maksud on aga nii kõr-

2010. aasta küsitluses sel-gus, et välismaale tööle minekut kaalus 38%.

Kõrgharitud spetsialistide puhul ei ole alati olulisim soov saada paremat palka.

ged, et kasumit siit ei tule. Ma töötan selleks, et teistel oleks tööd,” võtab ise poeleti taga külastajaid teenindav Kristiina oma praeguse elu kokku. Selle-pärast on mõte Soome naasta vaikselt tagasi hiilinud.

Niikaua, kui jaksavad

„Umbes pool aastat oleme sel-lele mõelnud. Nüüd, teist kor-da oleks lihtsam. Keel on sel-ge, elamisluba on veel ole-mas,” mõtiskleb Kristiina. Ta toob mõned argumentid Soo-me kasuks: tolerantsem ühis-kond, kus last koolis valet vär-vi tossupaelte pärast ei narri-ta, inimväärsed elu võimaldav sissetulek ka miinimumpalga puhul. Võimalus minna täis-kasvanuna õppima, nii et riik samal ajal maksab äraelamist võimaldavat toetust.

Mis on Eestis? Kodu, sõb-rad, vanemad? „Ema ütleb, et ma käin tal nüüd harvem külas kui siis, kui ma Soomes elasin. Aga tema juurde minek mak-sab üsna palju, ma ei saa seda endale nii sageli lubada,” tun-

nistab Kristiina. Siis ongi ju ainus siiajäamise põhjus sõb-rad ja armastus kodu(maa) vastu. „Mul on väga paljud tuttavad Soomes, kes ei kavat-se tagasi tulla,” ütleb Kristiina. Jääb siis kodu(maa)armastus. Kui kauaks sellest piisab, et kõigile raskustele vastu pida-da, enne kui lan-geb otsus taas ära minna? „Me oleme siin, kuni jaksame,” ütleb Kristiina.

Eesti Päevaleht tellis Turu-uuringu-te AS-ilt küsitluse, milles küsiti tuhan-delt tööealiselt Ees-ti inimeselt, kas nad on viimase poole aasta jooksul kaalu-nud Eestist ära minekut. Kok-ku 37% vastas jaatavalt. Ena-mik neist ütles, et lahkumis-soov on tekkinud töö pärast, oluliselt vähem tahetakse lah-kuda õppimise või pere tõttu. Küsitluse valim oli representa-tiivne, selle tulemused võib üle

kanda Eesti rahvaarvule. Nii-siis on 988 000 Eesti tööealisest elanikust viimase poole aasta jooksul kaalunud Eestist lah-kumist umbes 365 000. Seda arvu küsitlustulemuste alusel jaotades näeme, et ligi 60 000 inimest tahaks lahkuda õppi-mise tõttu ja 49 000 pere tõttu, kuid tervelt 217 000 tahab Ees-tist lahkuda töö tõttu.

Tartu ülikooli inimgeograaf Kristi Anniste on eestlaste Soo-me-rännet põhjalikult uurinud ega näe praeguse küsitlusega saadud andmetes põhjust eri-liseks mureks. „Sarnast küsi-must on Eesti inimeste käest küsitud sotsiaalministeeriumi korraldatud uuringute raames, kus uuriti Eesti tööealise ela-nikkonna rändepotentsiaa-li. 2010. aasta küsitluses sel-gus, et välismaale tööle mine-kut kaalus 38% (2006. aastal 26%). Teie küsitluse põhjal on välismaale tööle minekut kaalunud 22% elanikest. See-ga, kui vaadata vaid välismaale tööle minemise soovi, siis see

KOMMENTAAR

Tegu on riiklikult olulise teemaga

Margus Tsahkna

riigikogu sotsiaalkomisjoni esimees, IRL

Arvan, et selle uuringu tulemused on isegi positiivsed. On selge, et vaba Euroopa tingimustes meelita-vad suuremad palgad ja paremad toetused tihti inimesi mujale, kuid enamik otsustab siiski siia jääda.

Loomulikult on tegu riiklikult tähtsa teemaga. Parim lahendus sellele on väärikas laste- ja pere-poliitika, et inimesed tahaksid siin oma peresid luua ja lapsi kasvatada.

Venelased on Eesti patrioodid?

Muukeelsed inimesed taha-vad siia jääda rohkem kui eest-lased. Eriti tugevasti tuleb see esile maakondlikus jaotuses (vt graafikut) „See võib-olla seo-tud keelebarjääridega. Tule-mus võib tunduda tõesti imelik, võttes arvesse, et vene emakee-lega elanikkond on Eestis keh-vemas tööturusiituatsioonis,” ütleb Maripuu. „Muukeelsete väljarände soovi võib mõjutada ka see, et osal neist ei ole Ees-ti kodakondsust, seega ka EL-i passi, mis võimaldaks neil EL-is töötada,” oletab Anniste.

9308 eurot trahve määras Tallinna munitsipaalpolitsei jaanuaris piletita sõidu eest. Kokku tegi mupo 606 trahviotsust, pooltel juhtudel oli tegemist mittetallinlastega. **Pealinn**

PARTEI-PERFORMANCE

Keskerakond andis teada, et korraldab täna Tallinnas majandusministeeriumi ees peetaval elektri hinna tõusu vastasel meeleavaldusel *performance*'i „Angry Parts”. **EPL**

SDE JA DEMOKRAADID

SDE esimees Sven Mikser teatas: SDE riigikogu fraktsioon tahab alustada kõnelusi demokraatide saadikuühendusega, et leppida kokku ühised põhimõtted ja teha riigikogus koostööd. **EPL**

LIIKLUSÕNNETUS

Laupäeval sai Vilde teel peatuses seisva bussi varjust, sebrast eemal teed ületanud üheksa-aastane poiss löögi autolt, mis ületas bussist möödumisel kahekordset pidevjoont. **Delfi**

Täna digilehes

●●● Suur fotogalerii Tartu suusamaratonist
●●● Intervjuu Diane Bisgeieriga Mozilla Corporationist: kuidas naisjuhid IT-maailmas hakkama saavad

Kas olete viimase poole aasta jooksul mõelnud Eestist lahkumisele?

■ Jah, seoses tööga ■ Jah, seoses õppimisega ■ Jah, seoses perekonnaga ■ Jah, seoses muu põhjusega ■ Ei ole mõelnud
Küsitlus toimus 22.01–3.02, vastas 1003 inimest üle Eesti vanuses 15–74 aastat.

Vastanuid kokku 1003

22%

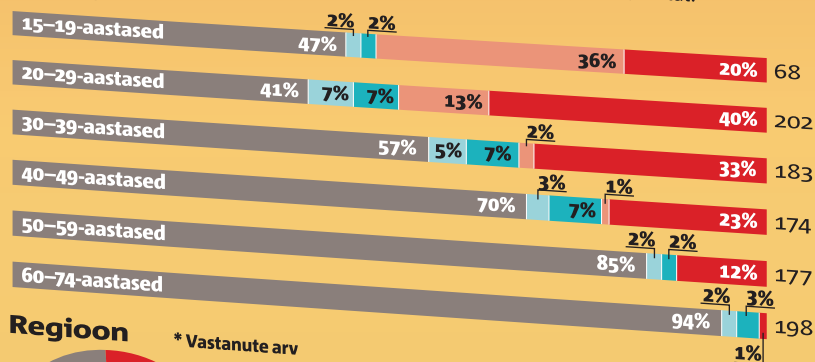
6%

5%

4%

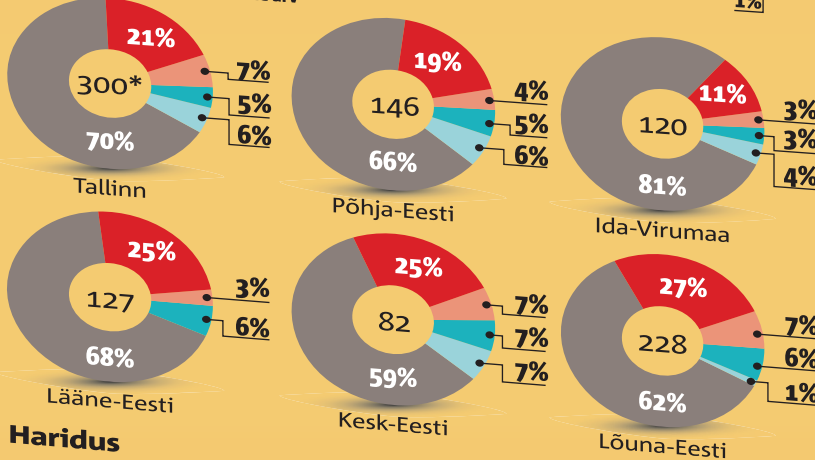
68%

Vanus

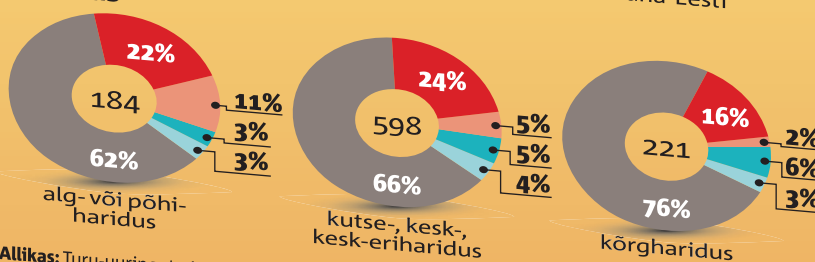

Regioon

* Vastanute arv

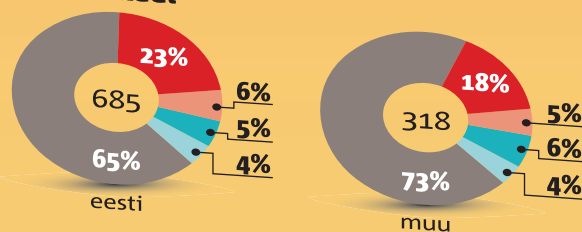

Haridus

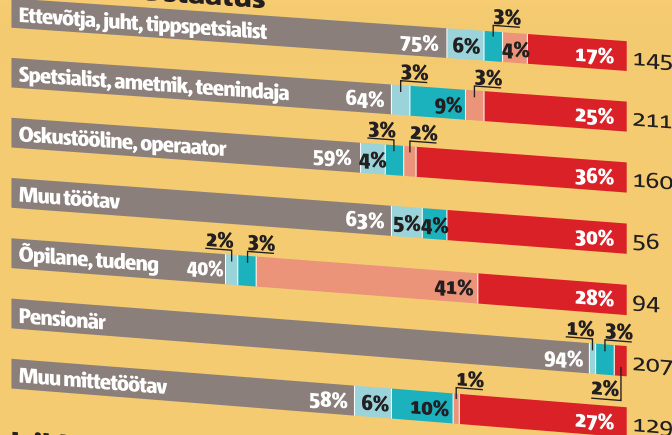

Allikas: Turu-uuringute AS-i EPL-i tellimisel tehtud uuring; graafika: Maret Mür

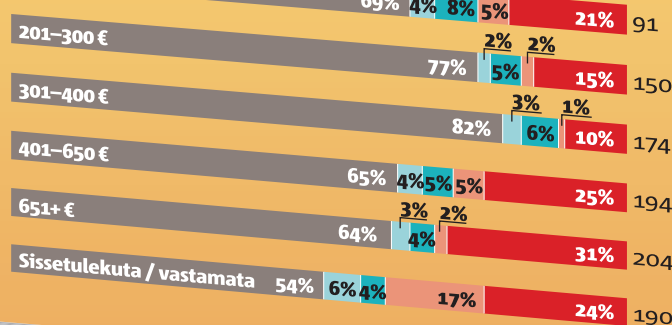
Suhtluskeel

Sotsiaalne staatus

Isiklik keskmine netosissetulek kuus (tulumaksuta)

on viimase paari aastaga kahanenud. Loomulikult kõik, kes välismaale minekut kaaluvad, selleni tegelikkuses ei jõua,” selgitab Anniste. „Nimetatud varasemate uuringute põhjal on hinnatud, et veidi alla poole nendest, kes kavatsesid minna, selleni ka reaalselt jõudsid.” Niisiis võib 217 000-st minekut kaalunust tegelikult Eestist lahkuda umbes 108 000 inimest.

Jõukad on julgemad

Rändesooi võrdlusaluseks võib võtta tuntud heaoluriigi Rootsi, kust sealse immigratsiooniuuringu andmetel rändas 2010. aastal välja veidi üle 21 000 Rootsi kodakondsusega elaniku, mis moodustab umbes 0,22% Rootsi elanikkonnast. Kuid kui Eestist rändaks aastal välja 108 000 tööealist inimest, teeks see

meie rahvaarvust lausa 8%.

Eesti Päevalehe tellimisel korraldatud küsitlus näitas mitut huvitavat trendi: muu hulgas näiteks seda, et välismaale kolimise mõtet ei veereta üksnes kõige vaesemad. Enam-vähem ühesugune huvi välismaale tööle mineku vastu oli kõigis sissetulekugruppides kuni 650 euroni. Mõnevõrra üllatuslikult tundsid suurimat huvi välismaale tööle mineku vastu hoopis suhteliselt jõukad ehk need, kelle praegune netosissetulek ületab 650 eurot.

„Ehk on kõrgema sissetulekuga inimesed varumad välismaale minemist kaaluma ja julgemad seda ka ette võtma, sest nad on seal töö leidmise suhtes positiivsemalt meelestatud, kindlamad? Või kuna võõrasse riiki elama kolimise

mine on sageli kulukas ettevõtmine ja läheb aega, kuni uude kohta sisseasumisele tehtud kulud tasa teenitakse, mistõttu paljud madalama sissetulekuga inimesed ei saa endale seda mõtet lubada,” analüüsib Anniste.

Oma magistritöös naiste ja meeste rände motive uurinud sotsioloogi Lee Maripuu arvates võib põhjus olla ka selles, et alati ei ajenda kodumaalt lahkuma üksnes rahasoov. „Minu uurimistööst tuleb välja, et näiteks kõrgharidusega spetsialistide puhul ei prevaleeri mitte alati soov saada paremat palka, vaid näiteks muutuvad oluliseks eneseteostusega seotud aspektid, soov kogeda uusi asju, ametialaselt areneda,” märgib Maripuu. ●

Ka keskealised pakisid kohvreid

Kui seni on Eestist lahkujateks peetud pigem nooremaid inimesi, siis Eesti Päevalehe tellitud küsitlus näitas üllatavalt suurt Eestist lahkumise soovi ka 40–49-aastaste vanusegrupis. Tõsi küll, enim lahkuda soovijaid oli 20–29- ja 30–39-aastaste seas, kuid märkimisväärne on, et 23% 40–49-aastaseid vastajaid oli samuti kaalunud Eestist lahkumist.

„Ilmselt on üks põhjus selles, et väljarändamine on võrreldes varasemaga muutunud oluliselt lihtsamaks. Seda nii Euroopa Liidu ühtse töajõuturu tõt-

tu, mis sai lõplikult meie jaoks avatuks 2011. aastal, kui lõpuks avas oma töajõuturu ka Saksamaa. Kuid kindlasti mängivad keskealiste väljarände kavatsuste tõus osulist rolli ka isiklikud kontaktid teiste välismaal töötavate eestlastega. Mida rohkem inimesi lahkub, seda rohkem on meil sõpru-tuttavaid, kes välismaal töötavad, ning nende abiga on ka endal seal lihtsam n-ö maanduda,” selgitab TÜ inimgeograaf Kristi Anniste.

Sotsioloog Lee Maripuu osutab teiselegi olulisele aspektile: vanemate inimeste oskus val-

mistuda. „Brit Veidemann toob 2010. aasta küsitlusuuringu analüüsis välja, et kuigi noored väljendavad sagedamini soovi minna välismaale tööle, on nende plaanid sageli vähem läbi mõeldud kui teistel vanusegruppidel ja konkreetseid ettevalmistusi on teinud alla poole neist, kes ütleavad, et sooviksid minna. Mis puudutab 40–49-aastaste vanusegruppi, siis võib oletada näiteks ka seda, et juhul kui nad on pereinimesed, siis peavad nad ehk oma lapsi juba piisavalt suurteks, et nad Eestisse maha jätta,” arutleb Maripuu.

Valdav enamik pakettreiside vahendajaid vilistab seadustele

Tarbijakaitse kontroll näitas, et 39 pakettreisitehingust vastas seadustele vaid kolm.

Urmas Jaagant
urmas.jaagant@epi.ee

Kuna tarbijakaitseamet saab vahendaja kaudu pakettreisist ostnud inimestelt pidevalt kaebusi, tegi amet eelmise aasta lõpus ja selle aasta alguses hulga kontrollide ja küsiseisiseoovijate mängides reisi-pakkumisi.

Tulemused olid masendavad. Esiteks küsitsid tarbijakaitseameti töötajad uuringu käigus reisipakkumist ligikaudu sajalt reisivahendajalt, kellest vastuse saatis vaid 39. Teiseks võiks tarbijakaitse arvates panna neist 39 kontrollist rahuldava hinde üksnes kolmele, ülejäänud ei küündinud isegi selleni. 33 reisi puhul ei näidanud reisivahendajad pakkumises, kes reisi tegelikult korraldab, ja kolmes tehingus esitati koguni teadlikult valeandmeid.

Tarbijakaitseameti tarbijapoliitika ja avalike suhete osakonna juhataja Hanna Turetski selgitusel on reisivahendajal kohustus teavitada tarbijat, kes on pakkumises toodud reisi korraldaja. Samuti tuleb anda infot reisisihtkoha ja -teekonna, reisi-tasu suuruse, kasutatavate sõidukite ja majutuse liigi, toitlustamiskava, passi-, viisa-, kindlustus- ja tervishoiuvalaste nõuete kohta.

Et sundida reisivahendajaid suuremale tähelepanelikkusele, kasutati osa kontrollistude puhul teadlikult ka mitteestipäraselt kliendi nime. See ei mõjunud. „36 tehingu puhul ei pööranud reisivahendajad ühelgi ajahetkel arve tasumiseks esitamiseni reisi tähele-

panu passi-, viisa-, kindlustus- ja muudele nõuetele,” nentis Turetski. „25 tehingus lisandus ainsa viitena reiskorraldajale viimase nimi vahendaja esitatud arvel. 30 juhul ei viidanud reisibürood üldse reiskorraldaja kasutatavatele ja tüüpitingimustega lepingutele.”

Kontrollistude tulemused peegeldavad üsna täpselt tarbijakaitsele laekuvaid kaebusi. Pakettreisist asjus esitatud kaebustest käib Turetski sõnul 86 protsenti vahendaja kaudu ostetud reiside kohta. „See on selge sõnum, et reiskorraldaja ja reisi vaheline teave on reisivahendaja tegemata töö tõttu puudulik või hoopis olematu,” tõdes ta. „Vahendustegevuses on suuri puudusi, elementaarseid andmeid tarbijatele ei anta, teavitustöö on kohati pealiskaudne ning tehinguid tehakse kiirustades.”

Ligi 400 reisiettevõtjat

Majandustegevuse registris on kirjas umbes 380 reisiettevõtjat. Üldjoontes jaguneb turg nii, et reise korraldab neist umbes 20 protsenti ja ülejäänud 80 protsenti vahendab. Reisivahendusega tegelemiseks tuleb sõlmida reiskorraldajaga agendimüügileping, saada edasimüügiõigus ja registreerida see õigus majandustegevuse registris.

86% pakettreisist pärast esitatud kaebusi on vahendaja kaudu ostetud reisi kohta.

Reisifirma Estravel ise reise ei korralda, kuid on neid vahendanud peaaegu 25 aastat. Firma turundusdirektori Janika Ritsoni sõnul seisneb vahendufirmade kasulikkus müügikanalites, mida enamikul reiskorraldajatel endal ei ole: suurem müügivõrk ja aktiivne turundus võimaldavad jõu-

Pakettreisist ostes ei tohiks vahendajat pimesi usaldada.

Foto: Rauno Volmar

da suurema hulga potentsiaalsete klientideni.

Kuigi tarbijakaitse uuringu tulemust peab Ritson kahetsusväärseks, arvab ta, et päris nii hull asi siiski ei ole. „Osaliselt näitasid kontrollpäringud seda, et kogu reisi jaoks vajalikku informatsiooni, näiteks passi kehtivuse kontrollimise vajadust, ei edastatud esimeses reisipakkumises. Estravelis antakse see info reisi jaoks enne reisidokumentide lõplikku vormistamist kindlasti edasi,” kinnitas ta.

Tarbijakaitse hoidub ühegi seadusrikkumisega vahele jäänud vahendaja nime esile tõstmast. „Kõigi uuringus osalenutega võtab tarbijakaitseamet veel veebruarikuu jooksul ühendust ja pöörab tähelepanu avastatud puudustele,” lubas Turetski. „Korduva rikkumise avastamisel algatatakse väärtetoimetust.”

Tarbijakaitseameti soovitusel kõigile pakettreisist ostjatele

- Kui sihtkoht on selge, külasta võimalikult paljude reisifirmade veebilehti, et saada ülevaade hindadest. Kas hinna juures on sõna „alates” või on tegu lõpphinnaga? Kas kõrvikvõimalikud lisatasud ja -maksud on hinnas? Kas ja milliseid viisaseid on vaja, kui palju need maksavad ja kes need muretsseb?
- Pakettreisist puhul ole eriti tähelepanelik majutuse osas. Loteriimajutuse puhul pole ette teada, millises piirkonnas ja milline on hotell. Egiptuse viietärnihotell võib tähendada Euroopa mõistes kolme tähti.
- Reisifirma valimisel vaata majandustegevuse registrist <http://mtr.mkm.ee>, kas

reisi korraldajal on olemas nii registreering kui ka kohustuslik tagatis.

● Kui oled reisi ja reisifirma vahel valinud, on kindlam pöörduda firma poole e-kirjaga või minna kontorisse. Telefonitsi tehtud kokkuleppeid ei saa hiljem kontrollida ega probleemide korral väiteid tõendada.

● Reisi müüjalt pead saama dokumendi, kus on kirjas reiskorraldaja ning tema esindaja kontaktandmed, reisi lõplik hind ja ajakava, täpne info transpordi, majutuse, toitlustamise ja planeeritud meelelahutuse kohta, info passi- ja viisanõuete kohta ning ka reisist taganemise tingimused.

Valmib üürilepingu koostamise hea tava

ETV „Pealtnägija” lugudes tähelepanu alla toodud puuküürnike probleem sundis ministeeriumi tegudele.

Justiitsminister Hanno Pevkur kutsus möödunud reedeks ministeeriumisse ümarlauale kinnisvaraturu osapooled, et arutada „Pealtnägija” saates ja Eesti Päevalehes kajastatud puuküürnike probleemi tõttu, kas üürisuhete reguleeriv võlaõigusseadus vajab muutmist.

Laua taha kogunesid kinnisvarafirmade liidu, omanike kesklidu, korteriomaniike liidu, üürnike liidu ja korteriühistute liidu esindajad. Juriidilise poolena olid esindatud kohtutäiturid ja pankrotihaldurid ning justiitsministeeriumi eraõiguse talituse spetsialistid.

Ligi kaks tundi kestnud arutelu tulemusena jõuti järeldusele, et võlaõigusseadus reguleerib üürisuhete piisavalt, kuid probleem tekib siis, kui emb-kumb üürisuhete osapooltest on pahatahtlik ja ei järgi reegleid. Põgusalt puudutati ka kohtumenetluse aegluse küsimust, kuid selles järeldusteni ei jõutud.

Nii ei saa, nagu Rootsisis

Eesti Päevalehe esitatud mõttekäik, et Eesti maakleritel võiks Rootsiga sarnaselt lasuda tehingute sõlmimisel tehingu osapoolte nõustamisel suurem vastutus, lükkas kinnisvarafirma liidu juht Tõnis Rüüel tagasi selgitusega, et Eesti ja Rootsi õigusruumid on sellise lahenduse ülekandmiseks liialt erinevad.

Arutelu käegakatsutava tulemusena otsustas justiitsminister Hanno Pevkur, et inimeste teadlikkuse tõstmiseks koostab justiitsministeerium üürilepingu hea tava dokumendi. See on praktiliste nõuannete kogum, mis aitab nii üürnikku kui ka üürileandjat korrektselt ja mõlema poole suhtes õiglase üürilepingu koostamisel. ● **Tuuli Jõesaar**

Tallinn peab tänavatega ise hakkama saama

Riik, mis omavalitsuste teehooldust niigi toetab, ei saa linna magistraale oma hoole alla võtta.

Urmas Jaagant
urmas.jaagant@epi.ee

Tallinna tänavaukude vahel slaalomit sõites võib nii mõnelgi liiklejal tekkida mõte, et kui linn on nii nõrguke ja oma suurte magistraalide korras- hoidmisega tõesti ise hakkama ei saa, andku need siis riigile.

Hiljuti läkitas majandus- ja kommunikatsiooniministeerium (MKM) üsna vähe tähelepanu saanud teate, millest selgus, et valitsus on kiitnud heaks plaani luua oma-

valitsuste osa tänavate hooldamiseks fondi. Riik toetab sealt just neid omavalitsusi, mille tänavatele teeb lisakahju riigimaanteeedelt või sadamatest tulev transiitliiklus. Palju raha selles fondis ei ole, laiali saab jagada kolm miljonit eurot.

Kui näiteks Haapsalule antakse kindlate teelõikude remondiks 383 000, Kärdla 470 000 ja Sillamäele 600 000 eurot, siis Tallinnale ei pudene sealt kommunaalameti juhataja asetäitja Tarmo Sule sõnul midagi.

„Tallinn ei saa sihttoetusest midagi, küll aga kaotas ligikaudu 300 000 eurot, kuna see kolm miljonit eurot võeti maha proportsionaalselt kõigi-

le omavalitsustele ettenähtud summadest,” rääkis ta. „Tallinna näitel moodustab 2013. aastal teehoiuks riigieelarvest eraldatav toetus 2,32% Tallinna tegelikust vajadusest. Neljandik autokütustest kasutatakse Tallinna territooriumil, mistõttu oleks taristu kasutajate jaoks ootuspärane, et ka vähemalt neljandik arengutegevustest toimiks Tallinnas.”

Omavalitsuse valik

MKM-i nõunik Rasmus Ruuda tõdes aga, et seaduse järgi peab omavalitsus korraldama endale kuuluvate teede hoidu ise, see on üks põhiülesannetest. „Seaduses ei ole ette nähtud, et seda tegevust tuleb eraldi riigieelarve aktsiisva-

henditest täies ulatuses sihtfinantseerida,” ütles ta. „See on omavalitsuse enda valik, kuhu ta eelarvevahendeid rohkem suunab.”

Magistraalide hooldamine tähendaks, et riik sekkub ka linna elu juhtimisse.

Seega, kui riik võtaks linna põhimagistraalide hoolduse enda kanda, tooks see kaasa keerukaid probleeme, millest enamik on seotud sellega, et riik peaks hakkama sekkuma linna elu juhtimisse. Näiteks kes otsustaks linna läbiva riig-

gile kuuluva magistraaltänavaaärde rajatava kaubanduskeskuse juurdepääsuteede üle?

Maanteeameti peadirektor Aivo Adamson nõustus, et maanteed ja Tallinna tänavad moodustavad ühtse teedevõrgu, kuid ei soostunud arutlema selle üle, kas riik võiks mõningate magistraaltänavate hoolduse üle võtta. Küll aga võiks Adamsoni sõnul rekonstrueerimis- ja remonditööde planeerimine omavalitsuste ja maanteeameti vahel paremini toimida.

Kohalikud omavalitsused saavad riigieelarvest teehoiuks sihtotstarbelisi investeeringuid alates 2003. aastast. Tänavu annab riik avalikult kasutatavate kohalike teede hoiuks kokku 29,3 miljonit eurot. ●

LÖÖKAUGUD

15. maiks loodab Tallinn abilinnapea

Kalle Klandorfi sõnutsi peamagistraaltänavatel löökaugud likvideerida. Ta selgitas, et tee-ehituse ja -hoolduse rahastamine jaotub kaheks: riiklik kogutava kütuseaktsiisi kaudu rahastamine ja omavalitsuste maksutuludest rahastamine. Kütuseaktsiisi eesmärk on tagada riiklikul tasemel teehoiu rahastamine. „Ainuüksi omavalitsuste maksutuludest ei ole võimalik tagada vajalikku mahus tänavate ehitamist, rekonstrueerimist, remontimist, korrashoidu ja valgustamist,” teatas Klandorf. „Seni, kuni riik ei muuda omavalitsuste teehoiu rahastamise põhimõtteid, ilmelt omavalitsuste teed heasse korda ei saagi.”

Kuldkala võistlus pahandab kalamehi

Sõu Laupäeval Viljandi järvel toimunud 15. kalapeol Kuldkala käis 8000 huvilist ja üritus läks igati korda, teatas peakorraldaja Martin Meier. 3000-eurose peaaahinna pälvinud tudeng Merit Mäetaga püüdis koguni kaks märgistatud kala. „Seda pole võistluse ajaloo jooksul varem juhtunud,” kinnitas Meier.

Tösisete kalameeste seas põhjustab festival aga tuliseid vaidlusi. Peole heidetakse ette kalapüügi taandumist tingel-tangeli ees. Tüliõunaks on ka alkoholi-propaganda, näiteks naps riides neidude järvejäl vehklemine, pihus sponsoriks oleva tootja vägijoogi pudel.

„Tegemist on eelkõige talvise perepeoga,” rõhutas peakorraldaja Meier, kelle hinnangul käib pisikene naps ikka talvise õuesoleku juurde ja ega inimesed sellepärast veel purjus ole.

Kuldkala võistluse idee autor Vladislav Koržets möönis, et 15 aasta jooksul on see tõesti muutunud, sest tösisete kalameestele on praegu häid püügivõistlusi igal nädalavahetusel. „Täna õigustab end kalapeo formaat,” lisas ta. **Rein Sikk**

Linna supiköögi vabatahtlikud peavad eelarvest puudujääva raha ise otsima

Valikud: poliitiku pildiga kalendri jaoks leidub 8000 eurot, aga supiköögi toetamiseks mitte.

Kadri Ibrus
kadri.ibrus@epl.ee

Eesti põhiseaduse järgi on igal kodanikul õigus puuduse korral saada riigilt abi. Elementaarse ellujäämisabi peaksid seega koostöös korraldama riik ja kohalik omavalitsus. Kuna nad sellega hakkama ei saa, on kodanikuühendused abivajajate aitamise paljuski enda vedada võtnud. Aga riigi või omavalitsuse toele ei saa loota isegi siis, kui töö teevad tasuta ära vabatahtlikud.

Ka Tallinna linnas on abivajajate päevas vähemalt ühe söögiportsjoni tagamise ehk supiköögi töö võtnud enda peale vabatahtlikud. Näda la on omavahel ära jaganud MTÜ Päästarmee ja MTÜ Sõbra Käsi: üks katab lauakolmel päeval, teine neljal päeval nädalas.

Nagu räägib MTÜ Sõbra Käsi juhataja Liivi Reilson, otsustas Tallinna linn aga äsja, et ei anna raha kogu vajaliku supikööguse – 220 portsu –, vaid ainult 162 portsu jaoks päevas.

„Meil käib juba mõnda aega vähemalt 220 inimest, tihti ka rohkem,” rääkis Reilson. Sama tõdeti Päästarmee.

Seejuures kulub raha peamiselt toidu ostmiseks, kogu töö teevad MTÜ-s vabatahtlikud ilma igasuguse tasuta. Inimesed käivad graafikute alusel regulaarselt supiköögi tööd korraldamas lihtsalt heast tahtest.

Annetajate leidmine ei ole eriti kergesti läinud, erafirmade eelistused on teised.

Abilinnapea põhjendab portsjonite arvu vähendamist toidu hinna tõusuga.

Nüüd on mittetulundusühingud pandud olukorda, et kõigile supiköögi külastajatele toidu hankimiseks on nad sunnitud otsima ja paluma annetajaid, tegema pöördumisi ja nuputama kõikvõimalikke viise, kuidas supp ikka lauale saada.

Seni ei ole annetajate leidmine eriti kergesti läinud, möönab Reilson, toetuse küsi-

jaid on paljudest valdkondadest ja erafirmade eelistused on suunatud mujale. Nii jääb hädaliste aitamise koorem ikkagi just vabatahtlike õlule. Nemad on ka need, kes iga päev külastajaid vastu võtavad ja peavad neile selgitama, miks toitu ei jätku.

Puudu on 800 eurot kuus

Kusjuures summa, millest jutt käib, on 800 eurot kuus. See on 20 protsenti supiköögi ülevõlpidamiseks kuluvast summast – ehk linn maksab umbes 3200 eurot, aga tegelikult on vaja 4000.

Kogu linna eelarvesse süüvimata leiab täpselt samas suurusjärgus summa näiteks linnaosavanema pildiga kalendrite tellimise reakt. Seejuures on tegemist Põhja-Tallinna – sama linnaosa, kus elab palju puudustkannatavaid inimesi ja asuvad ka supiköögid – vanema Karin Tammemäega. Nagu mullu otsustati ka sel aastal osta linna raha eest seinakalendrid, mille peal Tammemäe ja tema erakonnakaaslasest asetäitja näopilt. Maksimaksjatele läks see linnaosa andmeil maksmata 8040 eurot.

See on peaaegu samas suurusjärgus kui summa, mis jääb supiköögi kogunenud inimeste toitmiseks puudu (supiköö-

Eile jagasid abivajajatele sooja suppi Päästarmee vabatahtlikud ja sööki jagus kõigile kohale tulnutele.

Foto: Ahto Sooru

gil oleks aasta peale juurde vaja umbes 9000 eurot).

Samasugune mure on ka toiduabi andmisega tegeleva Toidupangal, kus samuti peavad vabatahtlikud tihti omast taskust tasuma transpordi, kütuse, rendi, laoruumide, elektri ja muu eest. Ka nemad ootavad rohkem tuge nii riigilt kui ka omavalitsuselt üle Eesti, sõnas Toidupanga juht Piet Boerefijn.

Pall käib edasi-tagasi

Tallinna abilinnapea Merike Martinson tõi esile, et tänavu ei ole linnal võimalik tagada supikööki toidlustamist samas mahu kui mullu, kuna tõusnud on ka toiduportsjonite hinnad.

„Samas peame nentima, et jätkuva elukalliduse- ja elektrihinnatõusu valguses ei ole ainult linnapoolse toidlustamisega võimalik vähendada vaesust ja leevendada abivajavate inimeste olukorda,” lisas Martinson, visates omakorda kinda riigi tegematajätiste poole.

Valitsuse seisukoha järgi peavad selliste teenustega aga tegelema just omavalitsused. Nii kujunebki, et lõpuks saab loota ainult ligimese abivajadust märkavatele vabatahtlikele. **o**

Kaitseliitlane Raivo Paasma on Saaremaa poistele isa eest

Presidendi kõne

● on iga loo lisa, kus kangela-
ne kehastub vabariigi aastapä-
vakõnet pidavaks presidentiks.
● **Raivo Paasma mõte on sel-
line:** „Hooligem teineteisest,
aidakem teineteist. See keh-
tib eriti Toompeale valitute
kohta, kes peaksid enam mõt-
lema inimestele, kes neid on
sinna valinud. Aga tihti unu-
satakse tänapäeva Eesti suu-
rim probleem – see, kui palju
meie isasid ja vendasid teenib
raha välismaal. Neil pole või-
malik käia koos oma perega
jalutamas. Ja see on väga suur
kaotus.”

Eesti Päevalehes teispäeval:

Perekond Munk peab Saaremaa muhedat külapoodi, mis pole vaid ostmise koht, vaid kogukonna keskus.

Loe kõiki lugusid
www.epl.ee/kangelased

„Märkamata kangelased”

● on Eesti Vabariigi 95. sünni-
päeva sari, kus räägime suure-
ma tähelepanuta jäänud tubli-
dest inimestest. Kirjutage aad-
ressil rein.sikk@epL.ee, kui tea-
te mõnd märkamata kangelat.

15. lugu

Rein Sikk
Kuressaare, Saaremaa

**Võitluskunstide treener
voolib 204 mehehakati-
sest päris mehi, kes
oskaks hakkama saada
nii metsas kui ka kõõgis.**

„Mõtleks! Paljad poisid saa-
deti otse lumehange! Kätekõ-
verdusi tegema!” Ema, kelle
poeg Raivo Paasma treenin-
gus osales, on silmini õnne
täis ja rahul.

Vägev vibu ja teravad noo-
led seinale toetumas. Automaadid, mis sest et puust, sealsamas kõrval. Kaardimapp, binokkel. Kõis. Raivo pisikene toake Kuressaare kaitseliidu majas näeb välja, nagu oleks sinna

vad kodudest, et mujal perele leiba teenida. Kes käib lihtsalt nädalaks suure mandri vahet, kes aga püüab kodusest raske-
mat raha välismaalt. Maha on jäänud emad ja õed, kes aga ei pruugi suuta ja osata meheha-
katistest tõelisi mehi kasvata-
da. Selliseid, kes saaksid hak-
kama igas olukorras, nii arvu-
ti ees kui ka kõõgis. Aga ka metsas, siis kui Saaremaa rah-
vas peab hüüdma: „Töll, Töll, tõuse üles...”

Pole haruldased juhtumid, mil mõni ema Raivole helis-
tab ja oma poega noorkot-
kaks mõllib, sest tal enesel pole jaksu ega teadmisigi, et
kõiki mehetarkusi jagada. Kes
jagada võiks, on kaugel ära.

Merepäästeõpe, orienteeru-
mine, skaudioskused, metsas ilma telgita õõbimine, salakir-
jad, takistuste ületamine, jäl-
gede õppimine, aga ka mõnin-
gased ajalookursu-
sed, tutvustamaks sõdalaste endisaeg-
seid põhimõtteid ja varustust, esmaabi. See on vaid põgus ülevaade Raivo poistele õpetatava-
test tarkustest. Võitluskunsti-
oskused pealekauba.

Karate maailma avajana

Raivo kirk võitluskunstide vastu algas nii nagu paljudel teistelgi – lihtlabasest poiste omavahelisest tülist ja seejärel trenni minekust. Raivo valis alguses poksi. Pärast teenis-
tust merejalaväes saabus Rai-
vo kodusaarele tagasi ja hak-
kas võõrväes saadud karateos-
kustele lisa hankima. Mida aeg

Raivole (paremal) olid võitluskunstide õpingud ja oma treeningrühmade avamine abiks sisemise selguse leidmisel, mitte üksnes oskuste avastamisel.

Foto: Irina Mägi

edasi, seda enam olid õpingud ja oma treeningrühmade ava-
mine abiks sisemise selguse
leidmisel, mitte üksnes võitlus-
kunstide oskuste avastamisel.

Raivo unistas Kuressaa-
res budo ehk võitluskunstide
majast, isegi eskiisprojekt sai
valmis. Toonane hind oli 4,5
miljonit krooni. Praegu võiks
hind olla sama, aga juba euro-
des. Rahastajaid pole Raivo

aga leidnud, mis sest, et kuna-
gi oli karate Eestis suisa rah-
vusspordiks. Aeg on pöördu-
nud. „Ootame, laseme ajalool
korduda,” on Raivo rahulik.

Teenistus Eesti kaitseväes,
välisministeeriumis. Aga mida-
gi jäi kripeldama. 2006. aas-
tast on Raivo kodusaarel taga-
si. „Mu karjäär jäi mandrile
maha,” teatab ta enesestmõiste-
tavalt. Kaitseliidu noorkotkaste

instruktori ametikoht pole aga
kindlasti Eesti tasuvamate hul-
gas. Miks Raivo seda tööd küll
teeb? Vastus tuleb kindel: „Kes
seda tööd siis tegema peaks?
Keegi peab ka seda tegema.
Kõik mu kolm tütart on mu
trennides käinud ja tahan ka
oma kaheksale lapselapsele
oma oskusi õpetada, neile väärt
vanaisa olla. Ja pealegi... Hiil-
gust hauda kaasa ei vii!” ●

Laatsi eelnõu viitab katsele volikogus oma ärihuve edendada

**Tallinna linnavolikogu liige Lauri Laats (SDE) esitas mul-
lu linnavolikogusse otsuse
eelnõu, millega taheti anda
linnaavalitsusele ülesandeks
töötada välja kortermaja-
des individuaalsele kütteku-
lu arvestussüsteemile ülemi-
neku kord.** Laats selgitas, et
iga korteri soojatarbimist eraldi mõõtev küttekulu arvestus-
süsteem aitab elanikel kütte-
kulu kokku hoida, sest kui
iga korter maksab ainult enda
kulutatud kütte eest, siis hak-
kavad inimesed radiaatoreid
reguleerima, et mitte kütta
korteri ülemäära.

Kui Laats oli linnavolikogus
oma otsuse eelnõu esitanud,
uurisid linnavolinikud temalt,
ega tal pole sellega seoses isik-
likke ärihuve, sest Laatsile kuu-
luv firma Olemar OÜ tegeleb
ka kortermajadesse küttesüs-
teemide paigaldamisega ning
individuaalsed küttekulu arves-
tussüsteemid on üks osa küttesüsteemist. Laats citas voliko-

gus isiklikke huve. Ka Delfile
kinnitas Laats, et kuigi Olemar
tegeleb küttesüsteemidega, ei
tegelevat firma individuaalse-
te küttekulu arvestussüsteemi-
de müümise või paigaldamise-
ga ja tal pole ka kavas sellega
tegelema hakata.

Telefonikõne Olemari näi-
tas aga, et kui küsida küttesüsteemi remontimise juurde ka individuaalse küttekulu arvestussüsteemi paigaldamise võimalust, siis selgub, et seda pakutakse küll, sest selles töös polevat midagi rasket.

Infovahetus, mitte teenus

Laats teatas hiljem, et Ole-
mar ei paigalda individuaal-
seid mõõtjaid. „Me ehitame
küttesüsteeme ja kui klient
soovib mõõtjaid, siis me suu-
name vastavad palved edasi
firmadele, kes sellega tegele-
vad. Me ei ole seda tööd pak-
kunud ka alltöövõtuna,” selgi-
tas Laats. Tavapäraselt järgneb
tema sõnul esimesele kõnele

ehitaval objektil kokkusa-
amine ning soovijaga tutvumine ning soovi korral antakse ka informatsiooni mõõtjaid paigaldavate firmade kohta.

Linnaavalitsus oli Laatsi ette-
paneku vastu, viidates seda põhjendades TTÜ teaduri Ülo Kase arvamusele, et indi-
viduaalse küttekulude arves-
tussüsteemi paigaldamine ei
too veel küttekulu kokkuhoi-
du. Volikogus hääletati Laatsi ettepanek maha, peale kesk-
erakondlaste ei toetanud seda ka ükski reformierakondlane. IRL-ist toetas seda vaid korteri-
ühistute liiduga seotud Urmas
Mardi. ● **Vahur Koorits**

**Täna Delfis:
Jälgi meeleväl-
dust kõrge elektri-
hinna vastu!**

Hambaleht

Loe 19. veebruari Hambalehest

●●● Eesti Päevaleht

- Laseriga herpes vastu.
- Mis on breketravi?
- Huule- ja suulaelõhedega laste ravi.
- Täpne ravi hammast puurimata.

KALLIS PIIRAMISRÕNGAS

Kaheksandat kuud Ecuadori Londoni saatkonnas redutava Wikileaks asutaja Julian Assange'i varitsemiseks on politsei teatel kulunud üle 3,4 miljoni euro maksumaksjate raha. **Delfi**

KARZAI PIIRAB NATO ÕHULÖÖKE AFGANISTANIS

Afganistani julgeolekujõudu del keelatakse asulate piirkonnas võõrvägede õhujõude appi kutsuda, teatas president Hamid Karzai. Ta andis vastava määruse välja vähem kui nädal pärast

õhurünnakut, mille ajal hukkus riigi idaosas kümme tsiviilisikut. Tsiviilisikute hukkumine NATO rünnakutes on pingestanud Afganistani võimude ja NATO vägede suhteid. **ERR**

ROOTSI LAEVADEL ON VÄGISTAMISTE ARV SUURENENUD

Stockholmi politsei sai mullu 30 teadet vägistamiste või vägistamiskatsete kohta Rootsi liinidel sõitvatel laevadel. Võrreldes 2011. aastaga, kui saadi 17 teadet, on juhtumite arv peaaegu

kahekordistunud. Enim vägistamisi toimub ristluslaevadel veebruaris, oktoobris ja novembris, enamik ohvreid on alla 25-aastased naised ja iga neljas on alla 20-aastane. **Delfi**

Kavandata finantstehingute maks tooks Eesti riigi eelarvesse kuni 100 miljonit eurot aastas

Euroopa Komisjon ei sea maksutulule piiranguid: riigid võivad sellest kasvõi pensione maksta.

Raimo Poom

raimo.poom@epl.ee

Eesti ja veel 10 EL-i liikmesriiki on otsustanud välja töötada skeemi, mille järgi neis maades saaks kehtestada nn finantstehingute maksu.

Möödunud neljapäeval avalikustas Euroopa Komisjoni maksundusvolinik Algirdas Šemeta esialgse ettepaneku selle üksikasjade kohta. Maksustatakse kõik tehingud, mis on tõendatult seotud „finantstehingute maksu tsooniga“ ehk osapooleks on neis 11 liikmesriigis asuv isik. Aktsiate ja võlakirjadega tehtavad tehingud läheksid 0,1-protsendise ja tuletislepingutega kauplemine 0,01-protsendise maksu alla.

Komisjon teatas, et kui 11 liikmesriiki plaani rakendaksid,

Euroopa Komisjoni maksundusvolinik Algirdas Šemeta esitas esialgse ettepaneku finantstehingute maksu üksikasjade kohta.

Foto: Reuters / Scanpix

peaks see tooma kokku 30–35 miljardit eurot maksutululu.

Seotud SKT-ga

Eesti Päevaleht uuris volinik Šemeta esindajatelt, kui palju võiks välja käidud maksuplaani kohaselt laekuda finantsteenuste maksu Eesti riigieelarvesse, kuid sellele küsimusele ei vastatud.

Eesti Päevalehte konsulteerinud komisjonile lähedalseisvad allikad selgitasid, et Brüsselis ei ole praegu veel täit arusaamist, kuidas võiks nimetatud 30–35 miljardit maksutululu riikide vahel jaotada. Rõhutati, et seda ei saagi täpselt teada enne, kui maksu koguma hakatakse.

Ent EL-i allikate teatel on

finantstehingute maksuga ühinenud riikide pealinnadest pärit ametnikele võimaliku maksutululu kohta näidatud ka umbkaudseid arvutusi, mis põhinevad üldsumma jagamisel riikide SKT suhtega vastavasse terviknäitajasse. Kuna Eesti SKT moodustab 11 skeemiga ühinenud liikmesriigi kokkuliidetud SKT-st

u 0,28 protsenti, nimetati Eesti Päevalehele Eestis kogutava finantstehingute maksu arvatavaks mahuks 85–100 miljonit eurot aastas.

Maksundusvolinik Šemeta pressiesindaja ütles Eesti Päevalehele finantsteenuste kehtestavast lõivust kogutavate summade kohta ainult seda, et komisjoni ettepaneku järgi oleks sel kaks eesmärki.

„Osa maksutulust saaks EL-i ühise eelarve rahastusallikaks, selle võrra võiks siis liikmesriik vähendada vastavalt enda SKT-põhist sissetulust. Rahvuslikku eelarvesse maksuga kogutavaid vahendeid võib kasutada eelarvetasakaalu parandamiseks, majanduskasvu soodustavatesse tegevustesse investeerimiseks või arenguabi rahastamise eesmärkide täitmiseks. Kokkuvõttes on see finantstehingute maksu skeemis osaleva liikmesriigi otsustada, kuidas laekuvaid vahendeid kasutada,“ rääkis ta. ●

Tavainimesi ei maksustata

Kuigi finantstehingute maks oleks Euroopa Komisjoni ettepaneku kohaselt laiaulatuslik ja karm, on tehtud selged erandid, et see inimesi valusalt ei lööks. Maksu ei kohaldata elanike ja ettevõtjate igapäevaste finantstehingute suhtes, milleks on laenu, maksed, kindlustus, hoiused jne. Samuti ei kehtestata seda tavapärastele investeerimispinganduse tegevustele kapitali suurendamise kontekstis ega restruktureerimismeetmete osana tehtud finantstehingutele.

Praegu on finantsteenuste maksu initsiatiiviga ühinenud 11 EL-i liikmesriiki 27-st: Eesti, Prantsusmaa, Saksamaa, Belgia, Austria, Sloveenia, Portugal, Kreeka, Slovakkia, Itaalia ja Hispaania. Ülejäänud võivad soovi korral liituda edaspidi.

NASA pidanuks suutma Maad tabavat taevakeha märgata

NASA ekspertide hinnangul pidi Venemaal Tšeljabinski kohal suure kiirusega Maa atmosfääri sisenenud meteorokeha läbimõõt olema 17 meetrit, kuid paraku ei suutnud ükski teleskoop seda varem märgata.

10 000 tonni kaaluv meteorokeha sisenes Maa atmosfääri kiirusega 64 373 km/h, selle plahvatuse lõhkejõuks peetakse nüüd 470 kilotonni. Sisenemisest hävimiseni kulus meteorokehal 32,5 sekundit, teatas NASA.

Tegemist oli sellist suuruse järku objektiga, mida NASA NEO (Near Earth Objects) programm püüab enne avastada. Aga seda ei nähtud. Leida pole suudetud ka taevakehast Maani jõudnud tükke.

Nähti ka Kuubal ja USA-s

Peale Tšeljabinski teatati väiksematest meteorokehadest ka Kuubast ja USA-st Californiast. Kuubas Rodase linna lähisel nähti paukuvat tulekeri, California põhjaosas kohal oli tegemist veelgi väiksema nn langeva tähega. Tšeljabinski tabanud ja aknaid purustades enam kui tuhandet inimest vigastanud taevakehaga neid võrrelda ei saa. Nende taevakivide algupära kohta

Taevakivi plahvatus purustas ka Tšeljabinski haigla sünnitusosakonna aknad.

Foto: Reuters / Scanpix

hoidub NASA seni veel järeldusi tegemast.

Vene võimud koondasid Tšeljabinski piirkonda 24 000-liikmelise päästerühma, kes likvideerib reede hommikul sinna kukkunud taevakeha tekitatud purustusi, teatas eriolukordade ministeerium.

„Kella kuueks pühapäeva hommikul olid klaasitud 1658 kortermaja, 34 meditsiinasutuse, 62 haridusasutuse ja nelja sotsiaalasutuse aknad. Parandatud akende kogupindalaks hinnatakse 37 800 ruutmeetrit. Kokku 122 potentsiaalselt ohtliku rajatise olukorda kontrol-

liti,“ teatas kohalik päästeamet RIA Novosti vahendusel.

200 000 ruutmeetrit aknaid

Õhus plahvatanud meteorokeha purustas tuhandeid aknaid, haavas viimastel andmetel ligi 1200 inimest ja tekitas riigile hinnanguliselt üle miljardi rubla (25 miljoni euro) kahju. Aknaid purunes Tšeljabinskis ligi 4000 kortermajas, sealhulgas 361 haridus- ja 34 meditsiinasutusel. Purunenud akende kogupindalaks hinnatakse 200 000 ruutmeetrit, teatas eriolukordade ministeerium Interfaxi vahendusel. ● **Delfi**

18.02. Teater „ENDLA“ / 19.02. Jõhvi Kontserdimaja / 20.02. Haljala Rahvamaja
21.02. Salme Kultuurikeskus / 26.02. Põltsamaa Kultuurikeskus / 05.03. Rapla Kultuurikeskus
10.03. Rakvere Teater / 11.03. Salme Kultuurikeskus / 14.03. Keila Kultuurikeskus
18.03. Kunda Klubi / 26.03. Tamsalu Kultuurimaja / 28.03. Aruküla Kultuurimaja
03.04. Võru Kultuurimaja / 07.04. Vanemuise Teater s/m / 24.04. Salme Kultuurikeskus
25.04. Kiviõli Rahvamaja / 27.04. Kuusalu Rahvamaja / 29.04. Haapsalu Kultuurikeskus
Etenduste algus kl. 19.00

Ootamatu
ettepanek

Richard Baer (USA)

HELGI SALLO
RAIVO TRASS
RAIVO METS
VELJO REINIK

LAVASTAJA:
EERO SPRIIT

VANA BASKINI TEATER

FACEBOOK MAKSUVABA

Hoolimata suurest kasumist ei pea Facebook maksma USA-le sentigi makse. Vastupidi, suhtlusportaal saab tänu aktsiaoptsioonidele 429 miljonit dollarit maksutagastust. **Delfi**

ROOTSI KUNINGAS TROONIST EI LOOBU

Rootsi kuningas Carl XVI Gustaf ei poetanud oma võimuloleku 40. aastapäeva kõnes sõnakestki trooni loovutamist 35-aastasele tütrele Victoriale. Jaanuaris avaldatud ajalehe Aftonbladet ja uuringufirma Sifo korraldatud küsitluse tulemuste järgi soovib 60% rootslasi, et kuningas loobuks lähema kümne aasta jooksul troonist Victoria kasuks. **Delfi**

PALJU ÕNNE, LEEDU VABARIIK!

Vilniuses Daukantase väljakul tõmmati laupäeval riigipühal, iseseisvuse 95. sünnipäeval üles kolme Balti riigi lipud ja sõna võttis ka Poola president Bronisław Komorowski. Leedu president

Dalia Grybauskaitė tõstis oma kõnes esile eelseisvat EL-i eesistumist. „Peagi usaldatakse meid EL-i rooli juurde. See tõendab, et rahvusvaheline kogukond usaldab Leedut,” sõnas ta. **ERR**

Finantsraskustes Küpros ootab abi jõukatelt Hiina kinnisvaraostjatelt

Võimalus Euroopa Liidus viisavabalt liikuda on vallandanud hiinlaste sissevoolu Küprosele.

John Hooper, The Guardian
Pafos, Küpros

Üks esimesi asju, mis jääb silma pärast maandumist Larnaca lennujaamas, on ühe kinnisvaraarenduse firma reklaam. See on hiina keeles.

Küprose edelarannikul asuvas Pafose linnas algab peagi karnevaliaeg ja sel aastal on läbivaks teemaks Hiina.

„Kõik saab olema hiinapärane,” räägib Pafose linnaapea Savvas Vergas, istudes oma kabinetis kenas valgete müüridega linnavalitsuse hoones, mille sissepääsu ehivad klassikalised kreeka sambad. „Toidud, folkloor. Kõik on seotud hiina kultuuriga.”

Buum algas augustis

Karneval pakub võimaluse rõõmustada tavatu buumi üle riigis, mida nagu paljusid teisi lõunapoolses Euroopas on tabanud euroala kriis. 2007. aastast saadik on kinnisvarahinnad Küprosel langenud umbes 15 protsendi võrra. Möödunud kuul avaldatud ametlikust uuringust selgus, et augustist oktoobrini müüdi Hiinast pärit ostjatele enam kui 600 kinnisvaraobjekti, 90 protsenti neist Pafoses.

„Tõeline kasv läks lahti pärast augusti, sest just siis pani valitsus paika selged reeglid ja tingimused, mille alusel kolmandate riikide kodanikud saavad alalise elamisloa,” ütleb Giorgios Leptos, Pafose kaubandus- ja tööstuskoja president, kinnisvarafirma Leptos direktor.

Võimalus saada ühes Euroopa Liidu liikmesriigis alaline elamisluba on hiinlaste jaoks väga atraktiivne, sest see avab neile kogu liidus viisavaba reisimise. Peaaegu 7000 kilomeetri kaugusel idas valmistas säärase väljavaade rõõmu Lisha Tangile, ühe Pekingi kinnisvarafirma noorele kodule. „Maja Küprosel tähendab vabalt Euroopas rändamist, mis on noorte inimeste jaoks suur asi,” räägib ta.

Ja mitte ainult noortele. Vanemad hiinlased, kes omandavad EL-i alalise el-

Kui seni meelitas Küpros aktiivselt venelasi kinnisvara ostma, siis nüüd on tähelepanu alla võetud hiinlased.

Foto: AFP / Scanpix

niku staatuse, võivad panna oma lapsed Euroopa koolidesse ja külastada neid ilma raskusteta. Hurun Reporti 2012. aasta uuringu kohaselt kavatses 85 protsenti Hiina 1,4 miljonist dollarimiljonärist saata oma lapsed välismaale haridust saama.

Panus alates 330 000 eurost

Küprosel alalise elamisloa saamiseks peavad väljastpoolt EL-i pärit investorid kulu-

damiseks. Möödunud aastal hakkasid ka Iirimaa ja Portugal pakkuma elamisluba välismaalastele, kes omandavad teatud väärtuses kinnisvara. Novembris ütles Hispaania kaubandusminister Jaime García-Legaz, et tema riik kavatseb eeskujuga järgida, püüdes vähendada tohutut müümata majade ja korterite hulka.

Euroopa Komisjon on küsimuse, kas anda mitte-EL-i kodanikele alaline elamisluba, jätnud täielikult liikmesriikide valitsuste otsustada. Investorite EL-i sisenemise tingimused ei ole praegu harmoneeritud.

„Ma näen siin probleemi küpsemas,” nendib Euroopa Välissuhete Nõukogu (ECFR) Hiina-programmi juht François Godement. „Ühel poolel on intelligent- sed ja andekad noored hiinlased, kelle elamisest Euroopas võiks meile kasu olla, kuid püüdes siia jääda satuvad nad probleemide otsa. Teisalt ei paista aga immigranditest äritegelastel olevat mingeid probleeme [vajalike dokumentide vormistamisel].”

„Tõeline häda tekib aga siis, kui elamisloa andnud riik on osaks Schengeni [inimeste vaba liikumise] alast. See on küllaltki problemaatiline. See paneb kulmu kergitama Brüsselis ja mujal. Küpros ei ole Schengenis, kuid Portugal on, nagu ka Hispaania,” lisab Godement.

Pere kaasa lisatasu eest

Küprosel võivad elamisloa saada ka kinnisvara ostja pere liikmed, kuid iga- ühe eest tuleb panna deposiiti veel 30 000 eurot. See on peaaegu niisama palju, kui Hiina kodanikel lubatakse oma riigist aastas üldse raha välja viia. Kuid selgelt paistab leiduvat võimalusi sellest piirangust mööda hiilida.

Pafoses on praegusel aastajal puhkajaid vähevoitu ning kinnisvaraarendused, kus hiinlased on endale vara soetanud, on enamasti tühjad ja suletud. Need, kes on linna jäänud ja kellega Guardian kinnisvaraagentide kaudu ühendust võttis, ei soovinud rääkida.

Ilmselt ei ole viisavaba reisimine ainus põhjus, miks hiinlased tahavad Küprosel alalist elamisluba.

„Hiinlased on meile rääkinud, et neile võidakse lubada teist last, kui see laps on sündinud välismaal,” ütleb Leptos. „Ja neile loob see ka võimaluse kuskil elama asuda, kui asjalood kodumaal kehavaks lähevad.”

Pärast seda, kui levima hakkas mure majanduskasvu

silmapaistvamad välisosalejad. Vergase sõnul on mitmeid põhjusi, miks just Pafos on olnud eriti edukas Hiina ostjates huvi äratamisel. „See on väga vaikne koht väga väheste kuritegevusega ja see erineb Hiina linnadest, sest on säilitanud oma karakteri. Kenad rohelised aiad ja mäed lähedal,” selgitab ta.

„Hiinlased usuvad ka, et Pafosel on hea tulevik. Järgmiseks kümneks aastaks on olemas plaanid uue jahisadama, uue suurte laevade sadama ja linna ümber uue teevõrgustiku rajamiseks. 2017. aastal on Pafos Euroopa kultuuripealinn. Nad usuvad, et see on hea investeering.”

Leptose sõnul võimaldab hiinlaste tulek linnal viimaste aastate languse tõusuks pöörata. „Kinnisvaramüügis oli 2012. aastal 15-protsendine tõus, esimest korda mitme aasta jooksul. Ja ma arvan, et kui kõik muu jääb samaks, siis tuleb 2013. aasta parem kui 2012.”

Loo valmimisele aitas kaasa Daniel Parrott Pekingist.

© Guardian News and Media 2013

Küprose kinnisvaraarendajad on võtnud koha sisse Hiinast lahkuva rahajõe teel.

Hiinlastele on oluline ka võimalus, et välismaal võib pere saada teise lapse.

ISLAND KOSUB

Islandi edukat kriisist väljumist tunnustavad ka reitinguagentuurid. Viimasel nädalal kergitasid reitingut nii Fitch kui ka Moody's. Mõlemad on emiten-di maksevõimes kindlad. **Delfi**

ANSIPI SKEEM KRIITIKA ALL

Peaminister Andrus Ansip (pildil) soovitas riigikogus, et majaomanikud ja korteriühistud räägiksid ehitusfirmaga läbi ja laseksid esialgu ettevõttel renoveerimise kinni maksta. Ehitusfirma NCC

juht Toomas Aak peab peaministri soovitus sisuliselt teostamatuks. „Ehitaja asi on ehitada, rahastamisega tegelevad pangad. Ei ole mõistlik neid segi ajada,” on Aak veendunud. **Delfi**

VALUUTASÕDA HEIDUTAS G20 JUHTE

G20 juhid otsisid lahendusi valuutasõja vältimiseks. Jaapan pääses kriitikast, kuigi riik on nõrgestanud jeeni ja andnud ekspordiettevõtetele hinnaeelse. Kanada rahandusministri Jim

Flaherty sõnul korraldi lõppdokumendis üle, et poliitika peab olema suunatud hindade stabiilsusele ja majanduskasvule ning devalveerimisega ei püüta konkurentsieelist saavutada. **ERR**

Olümpiasangar Indrek Pertelson läheb kohtu alla

Süüdistus seisneb Talleksi-le kuulunud spordiklubi Arigato majandamisel suure kahju tekitamises.

Kadri Paas
 uudised@ep.lee

Täna algab Harju maakohtus kohtupidamine kahekordse olümpiapronksi ja äpardunud ärimähe Indrek Pertelsoni ning tema kamraadi Margus Dintšenko üle.

Spordiklubi Arigato oli Indrek Pertelsoni projekt, milles endise judoka pikaajaline sponsor Eesti Talleks osales finantsinvestorina. Pertelsoni väljamõeldis jäi siiski lühiajaliseks komediks. 2008. aasta alguses avatud keskus lõpetas fiaskoga sama aasta sügisel.

Mullu suvel sai Pertelson süüdistuse ärikeelu rikkumises, raamatupidamise korraldamise nõuete teadvas rikkumises, pankrotiavalduse esitamise kohustuse täitmata ja aktsionäride üldkoosoleku ettenähtud korras kokku kutsumata jätmises. Pankrotiavalduse esitamata jätmise

kuriteokoosseis kahju tekitamist otseselt ette ei näe ja seetõttu polnud võimalik tsiviilhagi esitada.

Samas on kriminaalmenetluses tuvastatud, et Eesti Talleksile kuulunud AS-i Haabersti Perespordikeskus, mis haldas tuntu spordiklubi Arigato, puhaskahjum oli ainuüksi 2008. aasta esimesel poolaastal 15,9 miljonit krooni, mida oleks pankrotiavalduse õigeaegse esitamisega olnud võimalik vältida.

Tõendeid on ebapiisavalt

Kohtu alla minevatelt juhatuse liikmetelt Pertelsonilt ja Dintšenkolt ei ole suure tõenäosusega võimalik tekitatud kahju välja nõuda, kuna kohtulikus süüdistuses pole firma vara raiskamist või omastamist neile süüks pandud tõendite ebapiisavuse tõttu. Eesti Talleks on Indrek Pertelsoni tegevuse tõttu kandnud kahju hinnanguliselt 3–3,5 miljonit eurot: see on spordiklubi ehitushinna ja väärtuse vahe, lisaks tegevuskahjum kuni pankrotini.

AS-i Eesti Talleks üks omanikest Peeter Värnik jäi alga-

vat kohtuasja kommenteerides lakooniliseks. „Olen selle teema enda jaoks lõpetanud ja minevikku jätnud,” ütles Värnik. Eesti Talleksi manalatele läinud suuromanik Andres Sarri oli aga 2009. aasta mais püha viha täis. Eesti Ekspresstile antud intervjuus lajatas Sarri eriti valusasti: „Pertelsonil on praegu märtri oreool – äkki peaksime ühiskonnas kokku leppima, et olümpiapronks võib varastada 100 miljonit, hõbe 200 miljonit ja kuld 300 miljonit krooni,” küsis Sarri retooriliselt. „Indreku tegevus oli sulaselge pettus ja valetamine, asjade nii kaugele viimine, et me ütleksime: ah p...sse, ei viitsi sellega enam tegelda, ja annaksime keskuse talle,” rääkis suurärimees. „Oleme kohutava summa Arigato projekti kaudu Tallinna inimeste sporditegevusse matnud. Võiksime kahjumi pidulikult olümpiakomiteele anda. Oleksime 100 aastat kuldsporsori staatuses.”

Indrek Pertelson Eesti Päevalehe telefonikõnede eile vastanud. Tema advokaat Aivar Pihlak ütles reedel, et on välis-

Eelmisel sügisel ei tahtnud silmad nähtut uskuda: varasemast siilisoenguga Pertelsonist oli saanud pikalakaline.

Foto: Karli Saul

Sekeldused algasid kiiresti

Eesti Talleks oli Indrek Pertelsoni sponsor kogu tema üle 10 aasta kestnud sportlaskarjääri. Arigato spordikeskuse rajamise finantseerimises osales Eesti Talleks koos pankadega enam kui 120 miljoni krooni ulatuses.

Arigato pidevate makseraskuste tõttu ühines Eesti Talleks 2008. aasta juuni lõpus pankrotiavaldusega Arigato spordiklubi haldava ettevõtte Haabersti Perespordikeskuse vastu. 2008.

aasta juuli alguses alustas Pärnu maakohus firma pankrotimenetlust. Kui Haabersti Perespordikeskuse nõukogu hakkas ettevõtte majandusraskuste tagamaid uurima, selgus, et Pertelson oli suhtunud oma ülesannetesse väidetavalt hooletult.

Arigato spordiklubi haldava Haabersti Perespordikeskuse nõukogu kutsus 2008. aasta augustis Indrek Pertelsoni spordikeskuse juhi kohalt tagasi.

maal ega saa öelda, kas olümpiapronks tunnistas end süüdi. Pihlak selgitas augustis Delfile, et kavatseb kohtus eelkõige kindlaks teha, millal täpsemalt pankrotti aetud firmal raskused tekkisid ja kes selles ikkagi süüdi on. „Antud asjas on palju niisuguseid momente, kus on väga palju seotud sündmuste saabumise tähtsajaga. Et millal tekkis ettevõtte täpsemalt püsiv maksejõuetus ja millal said juhatuse liikmed teada negatiivsest kapitalist ning nad otsustasid koosoleku kokku kutsuda,” ütles Pihlak toona Delfile. ●

VÄRSKES ÄRILEHES:

Heiti Hääl:

Riigi peataolek võib viia gaasiterminali Eesti asemel Soome

- Eesti ehitusturgu ähvardab sel ja järgmisel aastal ränk langus
- Venemaa superrikas paigutas miljoneid eurosid Eesti sadamatesse
- Eesti põllumajanduse kõrge tase köidab üha enam välisruvi
- Tallinna börsile iseloomulik haigus levib kogu maailmas

ärileht

NÜÜD MÜÜGIL!

Osta Ärileht hästi varustatud lehemüügikohtadest või telli. **Info ja tellimine:** tel 680 4444 või klienditugi@lehed.ee
 Eesti Päevalehe Äripaketi tellijad saavad Ärilehe automaatselt. Loe digiversiooni: **www.ep.lee/ärileht**

SILMAKIRJALIKKUSEST

Ainult kuritegu ja kurjategija, tõesti, näitavad meile häämmastavat radikaalset kurjust; aga ainult see, kes on silmakirjalik, on südameni, läbi ja läbi mädanenud. FILOSOOF **HANNAH ARENDT**

SÕJAEELSES EESTIS OLII 40. ELUAASTATES SÜNNITAJAID PRAEGUSEST MITU KORDA ROHKEM

157 last vanematele kui 45-aastastele naistele sündis Eestis 1925. aastal, sünnitajaid vanuses 40–44 oli samal aastal 1110. Nõukogude ajal kasvas järsult teismeliste ja 20–25-aastaste sünnitajate arv, üle 40-aastaste sünnitajate arv aga lan-

ges. 2011. aastal sündis enam kui 45-aastased naised Eestis 16 last, 40–44aastastel naistel sündis 460 last. STATISTIKAAMET

LÄHEDUS JA KAUGUS

On tähtis leida õige distants inimestega. Liiga lähedal, ja nad lämmatavad sind, liiga kaugel, ja nad hülgavad su.

KIRJANIK **HANIF KUREISHI**

SOTSIAALKORTERID: eksperimendid Euroopas

Eluase: inimese üks põhiõigusi

●● **EHKKI EUROOPA LIIDUS** elavad paljud inimesed endale kuulus majas või korteris, on majanduskriisi suurendanud nõudlust sotsiaalelamispinna järele, sest on suurenenud vaesus ja inimeste osakaal, kes ei jaksa endale turuhinnaga eluaset lubada. Pea kõikjal EL-is on pikenenud sotsiaaleluasemete järjekord. EL peab sotsiaaleluasemeid võtmelise tähtsusega vahendiks, millega tagada inimeste õigus eluasemele. Seda, et inimestel on õigus eluasemele, sätestab enam kui saja maailma riigi põhiseadus. Eesti põhiseadus ütleb, et kodu on puutumatu, aga seda, et igal inimesel oleks õigus eluasemele, meie põhiseaduses kirjas pole.

●● **EL-I RIIKIDEST** on enim sotsiaaleluasemeid Hollandis (32% kõigist eluasemetest) ja Austrias (23%). Soomes, Poolas, Prantsusmaal, Rootsis, Tšehhis, Ühendkuningriigis ja Taanis jääb nende osakaal 15–20% vahele. Kreekas ja Lätis puuduvad sotsiaaleluasemed, Eestis on nende osakaal 1% kandis. EL-i keskmine on 8,3%. Eesti, Rumeenia ja Bulgaaria paistavad EL-is silma selle poolest, et seal elab üle 90% inimesi endale kuulus majas või korteris.

●● **SOTSIAALELUASEMEID** pakuvad nii kohalik võim, avalikud ettevõtted kui ka mittetulunduslikud organisatsioonid, samuti ettevõtted, kelle kasumimarginaal on pii-

ratud, ja mõnel juhul ka kasumile orienteeritud ettevõtted.

●● **TAANIS, ROOTSIS JA ÜHENDKUNINGRIIGIS** võivad sotsiaaleluaset taotleda kõigi ühiskonnarühmade esindajad. Paljudes teistes maades on aga sotsiaaleluase mõeldud isikutele, kel on väike sissetulek, ebatervislikud elamistingimused, palju lapsi, erivajadus või kes on sunnitud eluaset jagama kellegagi, kellega ta koos elada ei soovi (nt naine pärast lahutust).

●● **MÕNIGI EL-I LIIKMESRIIK** on viimastel aastatel arendanud uuenduslikke projekte. Hollandis Houtenis valmis eelmise aasta lõpus noorte emade ja eakate kortermaja: see on mõeldud noortele naistele, kes on saanud lapse ega saa mingil põhjusel enam oma perekonnaga koos elada, kuid vajavad igapäevast tuge. Ühes rendimajas elavad koos noored emad ja eakad inimesed, kes aitavad lapsi hoida ning pakuvad nõu ja tuge argieluküsimustes. Eakad saavad tänu laste hoidmisele ja noorte emade aitamisele tunda end vajaliku ja hinnatuna.

●● **INGLISMAAL** Coventrys valmis 2011. aastal 23 passiivmaja, mis on mõeldud väikse sissetulekuga inimestele. Majade vett soojendatakse päikesepaneelidega.

●● **PARIISIS** valmis 2010. aastal sotsiaalelamukvartal, mis hõlmab sadat eluaset väikse sissetulekuga perede jaoks (sh kümnet

pinda erivajadusega inimestele), saja voodikohaga hooldushaiglat eakatele, 60-kohalist lasteaeda ning meditsiinilise ja psühholoogilise abi keskust emadele ja lastele. Kompleks koosneb kolmest viiekuuekorrukselisest hoonest, mil on avarad palkonid ning esimestel korrustel ruumid erivajadustega inimestele ja poed. Maju ümbritseb suur aed. Hoonete põhjapoolsete aknad on väikesed, lõunapoolsetel elutubadel on aga maast laeni aknad, kuumat vett soojendatakse päikesepaneelidega.

●● **UNGARI** Nagykanizsa linnavalitsus korraldas sotsiaaleluasemete renoveerimiseks töölaagri. Omavalitsuse sotsiaalmajad olid halvas seisukorras. Nende renoveerimiseks kutsuti appi noored vabatahtlikud ja samade majade elanikud, kes olid majanduskriisi ajal omavalitsusele üüri eest võlgu jäänud. Töölaager kestis paar nädalat kella 8–17, sh laupäeviti ja pühapäeviti, nii et osaleda said ka inimesed, kes käisid muul palgatööl. Soojustati seinad, katused ja aknad. Kuna noorte vabatahtlike seas oli Budapesti ülikooli tudengeid, aitas see üliõpilastel tutvuda vaeste linnaosa probleemidega ja teiselts said laagris osalenud kohalikud elanikud luua sidemeid noorte inimestega.

Allikas: *Euroopa Parlamendi uuring „Social Housing in the EU“ (jaanuar 2013)*

KODUKULUDE ja palkade suhe on väga korrast ära

8 m², 150 eurot kuus

Katrina Helstein
klienditeenindaja

Ma elan Tallinnas kesklinnas kaheksaruutmeetris toas. Üür on 150 eurot kuus ja kommunaalkulude eest ma eraldi maksta ei pea. Nii et õnneks ei mõjuta mind veel väga see üldine elektri hinna tõus.

Kas see väike toake, kaks korda neli meetrit, klaustrofoobiat ei tekita, küsivad vanemad aeg-ajalt. Aga mulle mu koikukoht sobib. Koristama siin palju ei pea, tualettruumi, dušši ja kööki jagan teiste inimestega. Sõpru ma oma tuppa – või kuidas nüüd öeldagi: kuuri, kappi, praehaju – kutsuda ei saa, aga nendega saan suhelda ka väljaspool kodu.

Umbes samas olukorras on ka paljud mu õpingukaaslased ülikoolist. Mitmel sõbrannal aitavad vanemad eluaset üürida või on neile koguni korteri ostnud. Tean noort õpetajat, kes elab Lasnamäel ja kelle üürikuludest ja kommunaalmaksetest poole mak- savad kinni vanemad.

Hea küll, meie oleme noored. Mitmel mu töökaaslasel – raamatukaupluse klienditeenindajal – on aga palju keerulisem. Kuidas pidada pisitlukesest palgast ülal lapsi? Kui pärast üüri, kommunaalmaksete, interneti ja telefoni eest maksmist jääb inimesele kätte 40 eurot (ja ta ei ela omaette, vaid üürib vaid üht tuba suuremast korterist!), siis on Eestis juhtunud midagi äärmiselt jõhkrat.

Palga ja kodukulude suhtega on Eestis midagi väga korrast ära. Selleks et taotleda riiklikku toimetulekutoetust, peab inimesele pärast eluasemekulude tasumist kätte jääma vähem kui 76,7 eurot kuus.

Internet ja telefonikulud muide nendesse kuludes ei sobi, nii et sotsiaalameti leheküljele mu töökaaslane justkui minna ei saa. Loomulikult on riik kõvasti kraane kinni keeranud, sest inimesed võivad kasutada ja kasutavadki igasugust riigi raha ära, et võimalikult vähe tööd tehes võimalikult pal-

Paljudel noortel, kes käivad täisajaga tööl, aitavad eluaset üürida vanemad.

ju hüvesid saada. Vähemasti osa inimesi on sellised, kuid kui inimene käibki täiskohaga tööl, aga elamiseks jääb 40 eurot kuus, siis mida ta tegema peaks? Sööma euroabimakarone, praadides neid lahtisel tulel euroabiõilis? Või käima päevatöö kõrvalt öösiti öövahiks?

Elu sotsiaalmajutusüksuses

Õnneks on olemas ka abinõud. Kohad, kuhu minnakse siis, kui raha kohe enam üldse ei ole ning sõbrad, elukaaslased ja vanemad enam ulalust pakuda ei jõua. Kuhu siis minnakse? Sotsiaalmajutuskeskuse, kus koikukoht maksab muide tervelt neli korda vähem kui minu tuba kesklinnas.

Käisin üht sellist vaatamas. 1960. aastatel ehitatud hoone, beežid seinad, pikk koridor, kust viivad ukseid väikestes toakestesse. Koridori peale kaks WC-potti ja duširuum. Õhus kirbe vine äsjasest väi-

Kui pärast kodukulude, interneti ja telefoni jääb kätte 40 eurot, siis on midagi valesti.

kesest põlengust. Koikukoht maksab 38 eurot ja 35 senti kuus. Hinna sisse kuuluvad veel kaks toakaaslast – n-ö inimesed tänavalt. Need võivad olla endised vangid, inimesed, kes ei tule endaga sotsiaalselt toime, ei oska kasvatada oma lapsi ega iseennast. Inimesed, kellel on resotsialiseerimise protsess. Saavad iga päev sotsiaaltöötaja käest nahutada, miks nad ennast ei pese

või kui koristamata on nende tuba. Või käivad aeg-ajalt võlanõustaja juures, kui kohutäitur on kogu nende sissetuleku hõivanud, sest nad on olnud piisavalt tobukesed, et anda oma ID-kaart kasutada kellelegi, kes on kaardi võimalusi ära kasutades nende nimel laenu võtnud ja raha omananud. Sotsiaalmajutusüksuses liikuv sotsiaaltöötaja on alati kaasas pisargaas ja häirenupp.

Elu sellises kohas muudab inimest. Sa kas tuled võimalikult ruttu sealt välja või kui jääd sinna ja sul ei ole tööd, siis mandudki. On neid, kes saavad sotsiaalmajutusüksusest paremasse munitsipaal-korterisse kolida, aga munit-sipaalkorteri järjekorras on mitusada inimest.

Elu sotsiaalmajutusüksuses on kõige odavam ellujäämise viis. Ja ühtlasi kõige ohtlikum. Ent on inimesi, kellele see on praeguste palkade juures ainus võimalus – kui nad püüavad üksi hakkama saada ja oma sissetulekust natuke raha kõrvale panevad, nagu tarbijaveeb www.minuraha.ee soovitab.

Oletagem aga, et me ei satu oõmajja, varjupaika, sotsiaalmajutusüksusse, isegi mitte sotsiaalmajja. Oletagem, et 320-eurose palgaga inimesed peaksid kuni 20-ruutmeetrise pinna eest, kus nad pärast ülikooli, keskkooli, kutsekooli üksi elavad, maksta 50–60 eurot üüri ja kommunaalmakset kokku. Kõlab üsna muinasjutuliselt, aga miks mitte?

Ma teenin sadakond eurot rohkem, kui on miinimumpalk. Kui mul kuluks eluasemele umbes sada eurot vähem, saaksin lubada endale peale elementaarse söögi, riiete ja riieteparandamise ka näiteks raamatuid ja ehk isegi säästa võibolla 30 eurot kuus. Kas tõsta palku või teha näiteks Soome eeskujul eluasemepoliitikat, see on küsimus. ●

HILLAR METSA METSIK MAAILM

VAESUS AJENDAB LÄTLASI KODUMAALT LAHKUMA

Läti parlament ratifitseeris alles läinud neljapäeval Euroopa sotsiaalarhta, tunnustades madalapalgaliste inimeste

õigust sotsiaalsele toele. Madal sissetulek ei ole ainult vasakpoolsete ja ametiühingute mure, vaid see on seotud rah-

va püsijäämisega – just vaesus on see, mis sunnib lätlasti kodumaalt lahkuma.

AJALEHT DIENA

UNISTUSTEST

Unistused täituvad. Ilma sellela poleks loodus andnud meile võimet unistada.

KIRJANIK JOHN UPDIKE

PAAVSTIST

Kristlased on maailma enim tagakiusatud inimrühm, kirjutab Poola uudisteportaal. Vaja on, et uus paavst oleks tugev. Me elame rahutul ajal.

GOŚC NIEDZIELNY

Illustratsioon: Artur V. Kerge

KA ALAMPALKA teenival inimesel peab olema võimalus leida hea eluase

Soome minister: Eesti tööjõud on Soomes väga oodatud

Mis meist saab?

Küll-Riin Tigasson
arvamustoimetuse
juhataja

Tänapäeva riigid peavad üha enam võitlema inimeste pärast, ütleb Soome elamumajandusminister Krista Kiuru.

„Tere!” ütleb minister Krista Kiuru sulaselges eesti keeles, kui kohtume. Selgub, et tema eesti keel on perfektne. Ta on elanud Tallinnas. Tema kallim on eestlane. Ja kümnekond aastat tagasi esines ta koguni korduvalt kolumnistina Eesti Päevalehe arvamusveergudel. Intervjuu annab ta eesti keeles.

•• Krista Kiuru, teie eesti keel on suurepärase. Kui kaua te seda õppinud olete?

Hakkasin eesti keelt õppima ülikooli ajal. Eestis käies ostsin ikka raamatupoest kaasa teie keeleteste. Teised lahendavad teleka ees ristsõnu, mina lahendan võõrkeelte tasemeteste. Uut keelt õppida on ilus. **•• Olete Soome eluasememinister. Kui 2004. aastal tudengina mõnd aega Tallinnas elasite, siis millise mulje teile siinne eluasemeturg jättis?**

Pärast riigiteaduste magistritööd tahtsin täiendada end filosoofia alal ja veetsin mõned kuud Tallinnas, et suhelda õppejõududega, kogumaks inspiratsiooni. Üürisin Narva maanteel väikest korterit.

See oli natuke teine aeg, aga juba tollal ei olnud odavama korteri leidmine Tallinnas lihtne ja tundub, et nüüd on see veel raskemaks läinud.

Mõtlesin juba tollal, kuidas saavad hakkama need inimesed, kel on väga väike sissetulek: tudengid, kes õpivad

Tallinnas; töötud, madalapalgalised.

Soome eluasemepoliitika jaoks on see väga oluline küsimus: kuidas me saame kujundada elamumajandust nii, et ka neil, kel on väga väike palk, oleks pärast eluasemekulude tasumist võimalik kasutada raha muudeks eluvajadusteks.

Kui 40% inimese netosissetulekust läheb korteriüüriks, siis kas see on õige? Mina ütleks, et ei ole õige. Ka madalapalgalistel inimestel peab pärast eluasemekulude tasumist jääma raha tarbimiseks. Kui ühiskonnas on kõigil inimestel võimalik tarbida, aitab see kaasa majanduskasvule. **•• Päevalehes on viimastel nädalatel sõna võtnud noored haritud inimesed, kes teenivad nii väikest palka, et sellest piisab vaevu äraelamiseks. Alampalga saajale jääb Eestis kätte 272 eurot ja 93 senti kuus. Tallinnas ja Tartus korterit üürides kulub siis kogu sissetulek kodule...**

Poliitikutena peame hoolitsema, et kõigil inimestel oleks võimalik leida normaalse hinnaga eluase. Soomes on see üks poliitika põhiteemasid – sõltumata erakonnast.

Eluasemepoliitikas ei ole vaba turg kõikvõimas, ta ei lahenda kõiki probleeme. Põhiline majanduskasv tuleb metropolide piirkonnast. Ja kui inimene otsib tööd, siis kuidas ta saaks tulla Helsingi metropolipiirkonda, kui pärast eluasemekulude tasumist jääks kätte väga vähe raha?

Me tahame riigina investeerida inimeste mugavatesse elamistingimustesse. Kui eluasemed on liiga kallid, takistab see tööjõu mobiilsust. Kui inimesed ei tule kallite eluasemete tõttu tööle Helsingi piirkonda, tekitab see probleemi riigi majanduskasvule. Soomes on riigi toel ehitatud tudengitele, eakatele ja erivajadustega inimestele palju elamu, aga peame hoolitsema veel laiemate elanikkonna rühmade eest, arendades ja subventsio-

Kolm mõtet

Avalik sektor saab arendajale survet avaldada, et ta ehitaks ja üüriks soodsamalt.

Poliitikutena peame hoolitsema, et kõik leiaksid normaalse hinnaga eluaseme.

Kõik riigid peavad mõtlema, kuidas nad saavad tööjõudu endale hoida. Rahvastik ju vananeb.

Krista Kiuru

Foto: Tanel Meos

neerides eluasemeehitust nii, et üürihinnad ei tõuseks liiga kõrgele. Kui tänu sellele saab inimene korteri, mille ruutmeetri eest ta maksab üüri 11, mitte 15 eurot kuus, siis meil ühiskonnana tasub investeerida see neli eurot ruutmeetrit, et leida Helsingisse see bussijuht, kooli koristaja või õpetaja. Õpetajatel ei ole ju Soomes ka teab mis kõrge palk. Seepärast tulebki seda vahet subventsioneerida.

•• Jah, te meelitate ju bussijuhte ja koristajaid ka Eestist.

Seda küll. Meil on praegu suur töötus, aga meil on väga vaja Eesti tööjõudu. Meil on töökohti, kuhu pole piisavalt inimesi. Nagu te teate, on meil ka tervishoius palju Eestist pärit tööjõudu.

Ma mõistan, et Eesti ühiskonnal on sellest kahju, aga iga riigi jaoks on suur küsimus see, kust leida inimesi töid tegema. Meil on vaja töötajaid teistest maadest, sest rahvastik vananeb. Ja riigid peavad mõtlema, kuidas nad saavad tööjõudu endale hoida.

Kui soomlased lähevad Soomest mujale tööle, siis mida meie teeme? Kõigil inimestel ei ole võimalik korterit osta ega turuhinnaga üürida. Kui Soome maapiirkonnas inimene ei leia kodukandis tööd, aga Helsingis ei jõuaks ta korteri eest maksta, sest siis ei jääks tal elamiseks raha kätte, siis kas see on õige?

•• ... Eesti maainimesed, kes on samas olukorras, lähevad Soome! Te tahate siis öelda, et hea eluasemepoliitika on ka vahend, mis aitab vältida inimeste kodumaalt lahkumist?

Ja. Inimesed ei arvuta ju mitte niivõrd seda, kui suur on nende tulumaksuprotsent, kui võrd seda, kui suur osa sissetulekust jääb pärast eluaseme eest tasumist kätte. Eluasemepoliitika on üks tuleviku põhiküsimusi. Me veedame ööpäevast kaks kolmandikku kodus.

Ma loodan, et kodus ei käida lihtsalt magamas, vaid

et kodu on koht, kus nautitakse elamist, elu. Me ei pea parlamendis arutama, kuidas inimesed öösiti magavad, aga peame arutama, kas nende elamistingimused on korralikud, kas neil on oma kodus hea, kas neil on peale eluaseme võimalik kulutada raha ka muuks. Kui inimestel ei lähe elus hästi, on sellelgi ühiskonnas jaoks hind.

•• Miks te siiski arvate, et üksnes vabale turule ei saa lootma jääda? Eestis kuulub 96% eluasemeid inimestele endile. Jah, ka Soomes on inimese suurim unistus, et tal oleks väike oma maja. Aga metropolipiirkonnas on kinnisvara väga kallis. Kõigil ei ole võimalik osta oma maja või korterit.

Ka Soomes ehitatakse inimestele erakortereid, mida nad endale päriks ostavad. Aga riigi poolt me seda süsteemi, et inimesed endale korterid päriks ostaksid, enam ei toeta, selle kuldaeg on möödas.

Minu ema ja isa võtsid riigi käendusel pangast eluaseme laenu. Aga tänapäeval toetame riigi poolt pigem seda, et ehi-

tataks tavalisi odavaid rendimaju, mis kuuluvad omavalitsustele, omavalitsuste ettevõtetele või mittetulunduslikele organisatsioonidele.

Me toetame riigina nende ehitamist, need korterid jäävad omavalitsuste või mittetulunduslike organisatsioonide omanduseks. Neile on seatud piirid: kui suur võib olla kasumimarginaal, kui suurt remondifondi tohib koguda.

Usume Soomes, et peame riigi poolt toetama odavamalt elamist, sest on inimesi, kes ei saa muidu kolida, et tulla teise kohta tööle, või kel on väike sissetulek. Ja ma ei usu, et turg üksi viitsib lõpuni täita kõiki ühiskonnale olulisi eesmärke. Soomes peame riigi toel ehitama 3500 uut odavat rendikorterit aastas. Olen vestelnud suurte ehitusfirmadega korterite hindade langetamisest: kui odavalt te suudate ehitada, esitage oma ettekujutus, vaadake, kuidas saate hinda alla, see ei pea olema kõige uhkem arhitektuur, ja olen juba saanud pakkumise, mis on 15–20% tavahinnast odavam. •

Iga teine helsinglane üürib

Soomes moodustavad korterid ja majad, kus omanik ise sees elab, kaks kolmandikku eluasemetest. Pealinnas Helsingis aga elab iga teine leibkond üürikorteris. Neljandiku Helsingi elamufondi moodustavad erasektori le kuuluvad üürikorterid ja 21% eluasemeid on avaliku sektori toetatud korterid.

Helsingis tuleb eraüüri sektori korterite eest üüri maksta keskmiselt 15,5 eurot ruutmeetrit, avaliku sektori toetatud korterite üür on 10,5 eurot ruutmeetrit. Osa avaliku sektori korterite omanik on linn, aga omanike ringis on ka erafirmasid, kes on saanud nende korterite ehitamiseks avaliku sektori tagatud laenu ja kelle jaoks

nüüd kehtivad üüri piirhinnad. Eraüüri sektori korteritel üüri piirhindu pole.

Nii avaliku sektori üürikorteri kui ka eraüürikorteri elanikel on õigus saada toetust, kui neil jääks pärast üüri tasumist elamiseks liiga vähe raha. Toetust saavad eeskätt väikesepalgalised pered, pensionärid, töötud ja tudengid. Soome keskmine palk on 3000 eurot kuus ja selleks, et sellist toetust saada, võib üheliikmelise leibkonna brutosissetulek olla kuni 1785, kaheliikmelisel 2355, kolme- ja neljaliikmelisel vastavalt 3090 ja 3360 eurot.

Allikas: Soome linnaaurija Sampo Ruoppila

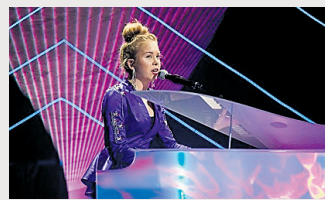
FOTONÄITUS HALLITUSEST

Tallinnas Kiek in de Kökis (Komandandi tee 2) on avatud fotograafi ja kunstniku Heikki Leisi fotonäitus „Elu pärast...”, mis on pühendatud hallituste eriskummalisele maailmale. **EPL**

SELGUSID EESTI LAULU ESIMESED FINALISTID

Võistlusel Eesti Laul 2013 selgusid esimesed viis artisti, kes kindlustasid endale koha finaalis. Žürii ja rahvahääletuse tah-
tel on need: Elina Born looga „Enough”, Winny Puhh lauluga

„Meie cundimees üks Korsakov läks eile Lätti”, Grete Paia ja tema „Päästke noored hinged”, Teele/Tuuli/ULA & DrumAttacki „Ring The Alarm” ja Kõrsikute „Suuda öelda ei”. **EPL**

VALGRE TAAS LAVAL

Tartu Uus Teater teatab, et 6. märtsil esietendub uus lavastus „Autori surm”, mis on pühendatud Raimond Valgre sajanda sünniaastapäevale. Elustatakse tema elamata jäänud elu ja

muusika varjatud allhoovused. Koos astuvad lavale kolmest eri teatrikoolist tulnud Helgur Rosenthal, Mart Aas ja üle kümne aasta taas näitlejana laval olev Ardo Ran Varres. **EPL**

Soome dändi Paavolaise põhiteos ilmub Eestis kaupluselettidele

Raamat

Andres Laasik
toimetaja

Teose tõlkija Piret Saluri tundis oma tööd tehes suurt vastutust nii autori kui ka eesti lugeja ees: „See oli raskeim tekst.”

Olavi Paavolaise raamatu „Sünge monoloog” kirjastaja Toomas Väljataga ütles, et teose väljaandmise otsus tuli kergelt. „Paavolaise „Külalisena kolmandas Reichis” (ilmunud Loomingu Raamatukogus – toim) osutus nii edukaks, et selle aurori põhiteose väljaandmise üle ei mõelnud ma kaua.”

Jätkusõja päeviku põhjal kirjutatud 700-leheküljeline teos räägib autori sõjakogemusest ja välispoliitikast. „Soomes üldiselt ei mõisteta, mis maailmas toimub,” tõi „Süngest monoloogist” Soome suursaatkonnas toimunud raamatuesitlusel esile Soome väliskaubandusminister Erkki Tuomioja, kes on kirjutanud eestikeelse väljaande eessõna. Tuomioja määratles Paavolaist kui suurt kos-

mopoliiti, mööndes samas, et ta jäi Soome märgisüsteemis provintslikuks võrreldes eesti-soome kirjaniku ja poliitiku Hella Wuolijokiga, kes oli Tuomioja vanaema.

„Olavi Paavolainen on nähtusena mittesoomelik,” ütles Tuomioja. „Samas on ta sügavalt soomlane kasvõi oma Karjala juurte tõttu”. Tuomioja väidet kinnitab seegi, et Paavolaisel on soome kultuuris tugev dändi-

„Olavi Paavolainen on nähtusena mittesoomelik,” ütles minister Tuomioja.

imago. Samas on tema Soome-pühendumus ilmselge, ka „Sünge monoloog” on tegelikult pühendatud just kirjaniku kodumaale.

Poeetiline dokument

„Kui Mari Tarand kutsus mind üle vaatama Linda Viidingu raamatukogu, leidisin seal „Sünge monoloogi” esmatrüki eksemplari,” rääkis kokkupuutest teose-

Raamatuesitlus toimus Tallinna Soome saatkonnas kõrgeimal tasemel: kohal viibisid Soome väliskaubandusminister Erkki Tuomioja ning sõjandushuviline poliitik Mart Laar.

Foto: Peeter Langovits/Scanpix

ga selle eestindaja Piret Saluri. Tema teada oli Nõukogude ajal Eestis seda teost vaid kolm eksemplari, Viidingul, Friedebert Tuglasel ja Paul Aristel. „Nõukogude ajal me

teadsime, et Vene ajal seda siin välja ei anta,” ütles Saluri. Raamatu Karjala-looduskirjeldused täidavad teose rohket poeetiliste kujunditega. „See oli raske,” ütles Salu-

ri raamatuesitlusel tõlketöö kohta. „Kõige raskem tekst, mida ma olen koos toimetaja Anu Saluäärega teinud. Raske on ta selle pärast, et Paavolainen on väga hea kirjanik.

Ta kirjutas mitteilukirjanduse sel viisil läbi, et sellest sai ilukirjandus. Raamatut tõlkides oli mul arusaam, et ei tohi petta ei Paavolaist ega Eesti rahvast.”

Sõjapäevik ajalises nihkes

Arvustus

Andres Laasik
andres@epl.ee

Ehkki Olavi Paavolaise 1946. aastal ilmunud „Sünge monoloog” tõttab paiguti ajast ette, on selles vähe võltsi.

Seda raamatut ei ole mõtet lugeda kui päeviku petukaupa selles mõttes, et avastada selle lehekülgedelt sagedasti seisukohti, mida väljapakutud kirjapaneku momendil olla ei saanud. Raamat ilmus 1946 ja see aastanumber tulebki võtta lähtekohaks.

Teoses on ka dokumentaalsust, näiteks stseen, milles Paavolainen kirjutab koos hilisema kuulsa teatrimähe Arvi Kivi-maaga Mannerheimi vaherahu-päevakäsku.

Paavolainen tõstab ennast härasmehelikult päeviku lehekülgedest välja ja vaatab Jätkusõja sündmusi Saksa valguses, aga see pole mitte Natsi-Saksa sõjaliidu helgus, vaid *Finlandisierung*, mis ühel heal päeval Bundestagis endale nime sai. 1946. aastal oli see vaatekoht ajast ees.

Nagu oli ajast ees ka kerge *Finlandisierung*-poliitika kriitika, mida võib „Süngest

Sõda kriitiliselt vaatlev Paavolainen on siiski pigem militarist kui patsifist.

monoloogist” välja lugeda raamatus oleva paari esimese sõjajärgse Soome aasta peegeldustest.

Sellisel ajast ettetõttamise meetodil on teatud puudusi, kui mängu tuleb poliitiline konstrueerimine, siis on ikka lihtsustamist. Paavolainen hurjutab Akadeemilist Karjala Selti, milles oli palju rahvuslust, kuid mis tegi ka asju, mida hiljem tegi Soome ja Nõukogude Liidu sõprusühing, näiteks püüdis aidata piiritaguseid hõimlasi.

Kannab auga paguneid

Paavolainen eksib motiivides, mille pärast piiritaguses Karjalas hoidis elanikkond enam Moskva kui Helsingi poole. Siin toimus analoogia Vietnami sõjaga, kus rahvas hoidis Vietkongi poole, sest nende terror oli tugevam. Inimesed tahtsid lihtsalt ellu jääda ja seda ei saa neile ette heita.

Sõda kriitiliselt vaatlev Paavolainen on siiski pigem militarist kui patsifist. Püssikandmisest loobumise nor-

mi rikkujat oli küll kirjanik, kuid tema on Jörn Donner ja päris patsifism tuli moodi hiljem. Paavolainen kannab auga ohvitseripaguneid ja tema norimistes võib näha härasmehelikku eemalseisja positsiooni.

Dändiks olemine eeldab inimeselt elegantsi ja seda Olavi Paavolaisel jätkub. Hoolimata sellest, et selles päevaraamatus on tekstid, mida sõjatsensuuri tõttu Jätkusõja päevikus olla ei saanud, on raamatus endas võltsi vähe või ei ole üldse. ●

„Sünge monoloog” Olavi Paavolainen

- Soome keelest tõlkinud Piret Saluri
- Eessõna Erkki Tuomioja
- Järelsõna Mart Laar
- Eesti Keele Sihtasutus 2013

Olavi Paavolainen (1903–1964) ja tema alatine kaaslane sigaret

Foto: Wikipedia

TEIVASHÜPPEDUELL

Naiste teivashüppes võitis esikoha Reena Koll, kes alistas kümne sentimeetriga oma peamise rivaali Lembi Vaheri (pildil), nende tulemused olid vastavalt 4.15 ja 4.05. **EPL**

RAJALT VALESTART

Meeste 60 meetri tõkkejooksus jahtis suurest spordist taanduv Andres Raja Göteborgi EM-i normi. Kahjuks röövis valestart eeljooksus Rajalt võimaluse finaali jõuda. **EPL**

POPULAARNE KUULITÕUGE

Naiste kuulitõukes oli väljakuulatuks kõige rohkem osavõtjaid, koguni 16. Esikoha võitis 15.81-ga Linda Treiel, teine oli Kätlin Piirimäe 15.12-ga ja kolmas Anu Teesaar 13.98-ga. **EPL**

MITMED REKORDIUUENDAJAD

Kergejõustiku meistrivõistlustel sündis mitu rekordit. Uus juunioride tippmark meeste tõkkesprindis, kus 18-aastane Keiso Pedriks võitis kulla, on 8,07. Teivashüppes sai Veiko Kriisk meist-

ritiitli 5,20-ga, rünnates kolmel korral, seekord veel ebaõnnestunult ka EM-i normi 5,30. Nikolai Vedehin kärpis 1500 meetris oma siserekordist viis sajandikku, läbides distantsi 3.49,02-ga. **EPL**

Kergejõustiku meistrivõistluste säravaim etteaste tuli Šadeikolt

Nädalavahetusel selgusid Eesti kergejõustiku sisemeistrid. Kümne päeva pärast algava EM-i koondis sai täienduse: Grit Šadeiko täitis tõkkesprindis selle normi isikliku rekordiga.

Kristi Kirsberg, Pärt Talimaa, Karl Rinaldo
sport@ep.ee

Fotod: Ahto Sooru, Marko Mumm/EKJL

Grit Šadeiko tõusis peategelaseks

Eesti meistrivõistluste säravaim täht oli kahtlemata mitmevõistleja Grit Šadeiko. Neiu, kellelt kaks nädalat tagasi saadud jalavigastus röövis võimaluse mitmevõistluses Göteborgi EM-i piletit jahtida, ei andnud alla ja võitles edasi. Üleeile kroonis ponnistusi edu

tõkkesprindis. Juba eeljooksus isiklikust margist 8,30 sajandiku kärpinud Šadeiko jätkas võimsalt ka finaalis, seal joostud rekord 8,25 oli täpisealt normivääriline.

„Huvitav on minna tiitlivõistlusele individuaalalal. Võib öelda, et see on lohusau-

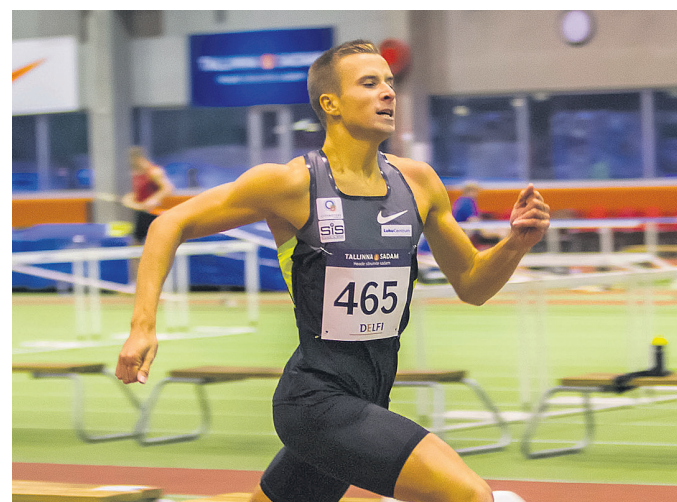
hind, mis ei korva mitmevõistluses eemalejäämist,” nentis ta

Šadeiko usub, et Tallinnas näidatud 8,25 pole veel tema võimete lagi. „EM-il on kiiremad jooksjad, siin ei oska iseendaga võistelda. Kui keegi on kõrval, on ikka kergem kiiret aega joosta,” ütles ta. ●

Napid võidud hüppealadel

Üks tasavägisemaid võistlusi oli meeste kaugushüpe, kus medalikolmik mahtus kuue sentimeetri piiridesse. Võitis mitmevõistleja Kaarel Jõeväli (alumisel pildil) 7.52-ga, teine oli Rain Kask 7.47-ga ja kolmas Richard Pulst 7.46-ga.

Meeste kõrgushüppe võitis teine noor mitmevõistleja Mikk Meerents, kes ületas 2.16 nagu Karl Lumigi, kuid parem katsete arv andis esikoha Meerentsile. ●

Rasmus Mägi tahab EM-ile

Kuigi Rasmus Mägi jäi 400 meetris ajaga 48,06 EM-i normist veidi enam kui poole sekundi kaugusele, pääses aasta-aastalt maailma tipule lähemale rühkiv sportlane soovi korral siiski tiitlivõistlusele. Nimelt arvab kergejõustikuliit koondisesse eelmise hooaja tiitlivõistluste normitäitjad. „Oleks hea võimalus – saaksin joosta korralike konkurentidega ja ülestõstetud rajal, nagu [mujal] Euroopas ja USA-s. Hommikul võiks

saada teise ringi ja õhtul aega jooksmas minna,” sõnas Mägi.

Ühtlasi rääkis ta, et võrreldes mullusega on tänavune sisehooaeg väiksema kaaluga. „Tahan sel korral vähem võistelda, muidu tekib märtsis [enne välisloomaega] loll puhvertsoon, kus on vaja kaks-kolm nädalat taastumiseks. Pigem tahaks sel hooajal kohe kiiresti treeningutega alustada ja varem võistleva hakata, siis ei lükkuks Moskva MM-i normi ründamine ka hilisemaks.” ●

Anna Iljuštšenko kindlustas taas tiitli

Naiste kõrgushüppe esikoha võitis Anna Iljuštšenko 1.85-ga, tema peamine konkurent Eleriin Haas kaasa ei teinud ja Grete Udras piirdus 1.82-ga.

„Tegelikult oli sisetunne palju parem, kui tulemus näitab. Kuid lihased ei ole veel raskest treenist taastunud,” rääkis Iljuštšenko. „Vasakus jalas on krampitaolised hood, mis andsid tunda just tõukel,” lisas ta.

Enne vähem kui kahe nädala pärast peetavat EM-i Eesti rekordinaise enam ei võistle, küll aga on tal kavas mõned tugevad trennipäevad ja siis lühike puhkus. „Edetabelit ma ei vaata, teen oma võistluse, kui läheb hästi, on tore, kui ei lähe, pean mõtlema, mis valesti läks,” sõnas ta. ●

Uudmäede pere neljas meister

Kolmikhüppes võitis 15.06-ga esikoha Jaak Joonas Uudmäe. 18-aastane noormees on oma pere neljas Eesti meister ja kuues medalioomanik. Kui 1980. aasta Moskva olümpia-võitja Jaak Uudmäe on kümnekoradne Eesti meister kolmikhüppes, siis tema abikaasa Maie on tulnud sisemeistriks tõkkejooksus ja võitnud muud värvi medaleid kaugushüppes.

Jaak Joonase üks vend Jaanus on võitnud kuldmedaleid nii kaugus- kui ka kolmikhüppes, teine vend Meelis aga saanud kolmikhüppes kaks pronksi. Öde, praegu USA-s Alabamas õppiv ja kolmikut hüppav Marilyn on tulnud Eesti meistriks U-20 ja U-23 vanuseklassis, aga täiskasvanute seas on tema parim koht teine.

Möödunud aasta ei läinud ema ja isa juhendamisel treenival Jaak Joonasel just kõige paremini. „Vigastused on väga palju seganud. Eelmise aasta jaanuaris pandi jalg neljaks nädalaks kipsi, mistõttu trenni sain tegema hakata alles kevadel. Suvel oli veel väikseid vigastusi, mis segasid korralikult treenimist, aga sügisel sain korralikult sisehooajaks valmistuda,” tõdes Jaak Joonas.

„Ka praegu olen saanud vaid nädala joosta ja hüppetrenni teha, sest jaanuaris segas sportimist vana põlavigastus. Loodetavasti saan suveks valmistuda taas korralikult. Varu on sees küll,” usub noormees.

Sügisel kavatseb Jaak Joonas Uudmäe USA-sse, Californias asuvasse Stanfordi ülikooli õppima minna. ●

OSALEJATE ARV

6483

suusatajat startis Tartu maratoni pikal distantsil.

AUHINNARAHA

50000

eurot viib kaasa võitja norralane Simen Håkon Østensen (pildil).

NAISTE VÕIT ROOTSI

4. korda võitis Tartu maratoni nais-
te arvestuses norralanna Sandra
Hansson, kes üld-
arvestuses lõpetas 43-ndana.

PARIM EESTLANE

11. koha sai
Tartu maratoni
parima eestlasena
finišeerinud Algo Kärp.

DOPINGUKONTROLL

2 rahvasportlast
peale maratoni
võitjate pidi eile
läbima dopingukontrolli.

Suure suusapeo Tartu maratoni võit läks Norrassse

Gunnar Leheste
Elva

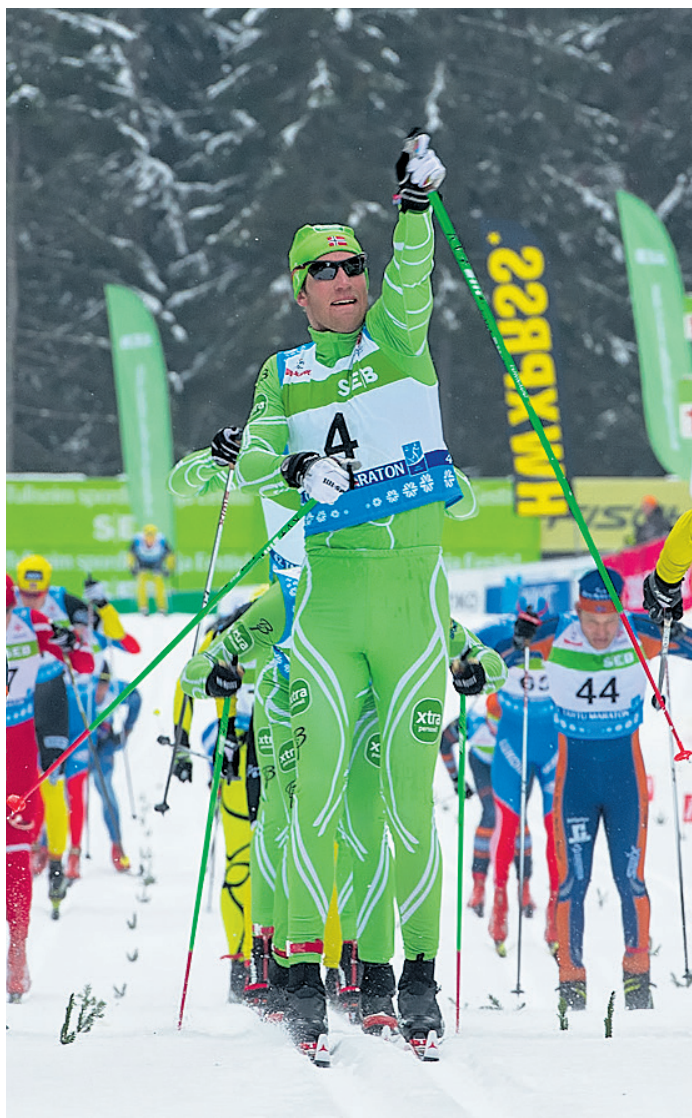
Kogu distantsi liidrite grupis sõitnud Algo Kärp väsis viimastel kilomeetritel ja lõpetas parima eestlasena 11. kohal.

42. Tartu maratoni üldvõidu sai norralane Simen Håkon Østensen, kes edestas napilt mullust võitjat, rootslast Jörgen Brinki ja kaasmaalast Anders Aucklandi. Parima eestlasena ületas Algo Kärp finišijoone 11-ndana.

Kogu võistluse jooksul püsis koos ligi 15-meheline liidrite rühm, kus ka Kärp sõitis. Grupifinišis aga ei jagunud tal enam jaksu, et paaristõugetes elukutselistele maratonaaritega sammu pidada. „Mina olen teinud rohkem distantstrenni ega ole paaristõugetes seetõttu nii tugev. Maratoni suusatades pannakse rõhku ülakehale,” sõnas Kärp, kes ometi poole distantsi peal ka vaikselt võidumõtteid mõlgutas. „Nii kerge oli sõita, et üha enam hakkas tunduma, et see sõit on võidetav. Teadsin, et lõpp selliseks kujuneb, aga tundsin end isegi paaristõugetega üsna hästi. Kogu aeg oli kerge, ei tekkinud nälga ega janu. Lihtsalt i-le jäi täpp peale panemata. Viimasel kolmel kilomeetril pandi selline tempo peale, [tundsin] et minul suures mängus midagi kaasa rääkida pole,” sõnas Kärp.

Kõige pikemal, Harimäe tõusul tõstsid norrakad tempot. „Üritasime Andersiga kõige pikemal tõusul eest ära sõita, aga värske lume tõttu osutus see võimatuks. Viimased 15 kilomeetrit oli juba teada, et tuleb grupifiniš, ja kõik üritasid ennast lõpuks säästa,” sõnas võitja Østensen. „Teadsin treeningute põhjal, et olen sprindifinišis päris kiire, aga polnud seda veel kordagi võistlustel rakendanud. Tunnen heameelt, et nii tugeva lõpu suutsin sõita.”

Naistest oli parim rootslanna Sandra Hansson, FIS Marathon Cupi sarja üldliidri koha säilitanud Tatjana Mannima neljas. ●

TULEMUSED

Tartu maraton

MEHED:

1. Simen Østensen (NORRA) 2:45.01,7; **2.** Jörgen Brink (ROOTSI) +0,4; **3.** Anders Auckland ja **4.** Børre Næss (NORRA) +0,6; **5.** Stanislav Režáč (TŠEH-HI) +1,3; **6.** Christoffer Callesen (NORRA) +2,0; **7.** Ivar Tveiten (NORRA) +3,1; **8.** Niklas Colliander (SOOME) ja **9.** Markus Ottosson (ROOTSI) +4,2; **10.** Konstantin Glavatskihi (VENEMAA) +5,2; **11.** Algo Kärp +5,9; **12.** Stian Hoelgaard (NORRA) +6,0.

NAISED:

1. Sandra Hansson (NORRA) 2:58.53,3; **2.** Stephanie Santer (ITAALIA) +5.16,7; **3.** Ursina Badilatti (ŠVEITS) +9.12,4; **4.** Tatjana Mannima +12.6,1; **5.** Kati Tammjärv +15.10,6; **6.** Laura Rohtla +17.2,0.

Fotod: Hendrik Osula, Ilmar Saabas

KEHAKINNITUS

7500

liitrit Ekströmsi mustikasuppi panid suusatajad rajal nahka.

MUUSIKA

5.

tunnil finišis-
se jõudnud ter-
vitas lõpusirgel
Chris Rea laul
„Road to hell”.

LASTE MARATON

1921

last võttis osa lastesõitudest – see on viimase 25 aasta suurim arv.

SPORTLIKUD AJAKIRJANIKUD

3

vaprat spordisõpra
hoidsid Tartu mara-
tonil kõrgel ka Ees-
ti Päevalehe ja Del-
fi lippu. Arvamustoi-
metaja Villu Zirnasksai ajaga 4:29:11.5 2355. koha,
uudistetoimetuse juht Holger
Roonemaa läbis raja 4:32:03.8-
ga ja lõpetas 2452. kohal, repor-
ter Epp-Mare Kukemelk lõpetas
4154. kohal ajaga 5:22:56.

MULJEID 42. TARTU MARATONI LÕPETANUTELT

Aljand laenas Maelt suusad

Ujuja Martti Aljand läbis oma esi-
mese Tartu maratoni 5.18-ga.
„Enda treeningu pealt ei oleks
osanud sellist tulemust arva-
ta. Mul polnud ajalist eesmärki,”
ütles Aljand, kes enne maratoni oli
ainult paarsada kilomeetrit suu-
satanud. „Aga mul olid Jaak Mae
võimsad suusad all,” leidis ta kohe
ühe põhjuse, miks ta ikka edukalt
finišisse jõudis.

Peale heade suuskade jäi Aljand
rahule ka raja ning kogu maratoni
kogemusega. „Mõnus oli. Võib-

olla ainult see, et alustasin põhi-
mõtteliselt, selg vastu seina, grupi
täitsa tagumises otsas. Pool mara-
toni sai longitud,” rääkis ta. Joo-
gi- ja söögipause Aljand vahele ei
jättnud, selle tegid kaaslased talle
kohe selgeks, et jooma peab palju.
Nii oligi maratoni läbimine mõnus.

Seda, kas ta ka järgmisel aastal
suusatama tuleb, Aljand veel luba-
da ei taha. Kuigi ujumishooajaga
sobib selline suusaüritus kokku
küll ja kogemus meeldis, ei anna ta
igaks juhuks veel kindlat lubadust.

Rasmus Kagge murdis kepi

ETV „Pealtnägija” saatejuhid Ras-
mus Kagge ja Roald Johannson
läbisid maratoni koos. Kui Kag-
ge jaoks oli see esimene kord, siis
Johannsonil juba neljas. Kaggele
oli esmakordne maraton justkui
eluuastuse täitumine, sest tema
meelest peaks iga eestlane vähe-
malt korra Tartu maratoni läbima.
„Ja mul on ütlema hea meel,
et ma selle läbisin,” ütles Kagge
pärast finišit ja lisas, et ta poleks
eales uskunud, et oma vanuses
veel maratonile läheb.

Ka Johannsoni arvates on Tar-
tu maraton üks selliseid ettevõt-

mise, mille eestlane oma elus ära
tegemata peaks. Pärast oma neljan-
dat finišit tõdes ta, et iga aastaga
läheb maraton paremaks. „Eelmisel
aastal tuiskas ja aeg tuli kehvem,”
ütles Johannson ja lisas, et ka kuk-
kumisi nägi ta tänavu rajal vähem.

Saatejuhtide paari sõit ei möö-
dunud siiski äpardusteta. Küm-
nendal kilomeetril murdis Kagge
tasakaalu kaotades oma suusakepi,
varukepp oli aga kümne sentimeet-
ri võrra lühem. Rada sai sellest hoo-
limata mõnusa enesetundega läbi-
tud. Kagge lõpetas sõidu 3617-nda-
na ja Johannson 3719-ndana.

Õudusunenäod stardi eel

Marko Siller sõitis oma esimese täis-
pika maratoni alla viie tunni ja oli
tulemusega väga rahul. „Ma kartsin,
et ei suuda rahulikku tempot hoida
ja hakkan kiirustama. Tõusud olid
muidugi rasked, aga lõpuks sõitsin
üle ootuste hästi,” ütles ta.

„Igas punktis motiveeris mind
erinev asi, esimesed kümme kilo-
meetrit olid selleks, et alguse pun-
dist minema saada, kolmeküm-
ne peal mõtlesin, et nüüd on elu
pikim sõit ees,” meenutas Siller.
Neljakümnenda kilomeetri juures
tulid meelde naine ja laps, kes Ees-

ti teises otsas talle pöialt hoidsid.
Viiskümmend tähendas aga juba,
et kõigest kümme kilomeetrit veel.

Maratoniks valmistudes läbis
Siller suuskadel enam kui 300 kilo-
meetrit. Vahetult enne sõitu nägi
ta aga öösel unes kahte õudusune-
nägu. „Ühes avastasin bussis, mis
mind starti pidi viima, et asjad on
maha jäänud. Teises olid suusad
halvasti määratud. Mõlemaga läks
õnneks hästi,” naeris ta. Nüüd hak-
kab Siller juba järgmiseks marato-
niks valmistuma. Siller lõpetas sõi-
du 3647-ndana.

Jürgen Ligi lõpetas hea tujuga

Rahandusminister Jürgen Ligi
lõpetas maratoni lumivalge näo
ja tõsise ilme, aga hea tujuga.
„Liiga kiire oli, ruttu läks,” ütles ta
ja lisas, et tase on eelmise aasta-
ga võrreldes tõusnud. Ka oma aja-
ga 3.35 oli ta rohkemgi kui rahul
ja ütles, et poleks uneski osanud
sellist tulemust oodata. „Ühe kor-
ra käisin selili ka, aga enesetunne
on väga hea!”

Pärast oma sõidu lõppu jäi Ligi
ootama abikaasa ja poja tulemu-
si, et siis sauna minna. „Poja ees-
märk on emale ära teha, aga ema
on ilma trennitagi tugev konkure-
nt,” sõnas Ligi. Sel aastal oli minis-
ter oma perekonna kiireim lõpeta-
ja. „Loodame, et nii see ei jää,” ütles
642. kohal lõpetanud Ligi lõbusalt.

Eve Mardo sõitis oma 15. maratoni

„Ükskord sai hakatud käima ja nüüd
käingi,” põhjendas Eve Mardo, miks
ta maratoni tänavu juba viieteist-
kümnendat korda läbis. „Ma olen
sõitnud sulaga ja siis, kui on niimoo-
di tuisanud, et rada polegi,” mee-
nutas ta oma maratonikogemusi.

Eile jäi ta rajaga rahule: ilm oli
ilus, maastik ja melu olid samuti
head. „Minu jaoks polegi tulemus
oluline. Tähtsam on rada läbi sõi-
ta ja vean teised ka kaasa!” ütles
Mardo rõõmsalt. Isegi trenni ei tei-
nud ta maratoni eel ülemäära pal-
ju: eilseks valmistus Mardo umbes
50 suusakilomeetriga. Kindel plaan
on Mardol ka järgmisel aastal rahu-
likult maratoni nautida. Eve Mardo
lõpetas sõidu 4758-nda kohaga.

Muljeid kogunud Kelli Seiton

Võrumaa ralli võitja Georg Gross tunneb puudust konkurentsist

Gunnar Lehest
Võru

Võrumaa talverallil ei leidunud ainsana WRC autoga sõitnud Georg Grossile ja Raigo Mölderile vastast.

Georg Gross sai autoralli Eesti meistrivõistluste avaetappi sõita pingevabalt, sest tema Ford Focus WRC oli konkurentidega võrreldes omaette klassist. Finišis edestas ta absoluutarvestuses teiseks tulnud ja neljaveoliste klassis võitnud Timmu Kõrget (Mitsubishi Lancer Evo 9) 53,8 sekundiga, mis on autode kiiruse vahet arvestades isegi vähe.

„Kindlasti on veel varu. Arvan, et kui saaksin selle masinaga rohkem sõita, peaks edu vähemalt kaks minutit olema,” sõnas pool aastat ralli-võistlustelt eemal olnud Gross.

Konkurentsist tunneb Gross puudust. „Jah, loomulikult tunnen. Aga ise ma autot sellepärast vahetama ei tahaks hakata. Loodame, et ühel päeval keegi ikka liitub veel,” sõnas ta.

Selge piir ees

Kõrge sõnul võttis ta enda Mitsubishi välja kõik, mis võtta andis. „Tuleb ikka kahe jalgaga maa peale jääda. Füüsikaseadusi pole mõtet ümber lükka hakata. Sellel autol on selge piir ees. Olime Georgiga võrreldes niigi kiired,”

sõnas Kõrge, kes edestas kolmandaks jäänud Sander Pärna (Mitsubishi Lancer Evo 9) 27,4 sekundiga.

Palju ei jäänud puudu, et Grossi jaoks oleks võistlus lõppenud juba päeva teises pooles. Esmalt tekitas teenindus-alas ärevust tema auto käiguva-hetussüsteem, rajal oli meestel probleeme legendi lugemisega. „Ehmatasime ennast natuke sellega, et tee läks paremale, aga meie panime vasakule. Ei püüdnud üle nuki sõites legendi kinni. Õnneks oli valmis ruumi ja saime teele tagasi. See tõmbas väheke hoogu maha,” rääkis Gross.

Ärevust tekitas käiguvaheetus, rajal oli probleem kaardi lugemisega.

„Viimases teenindusalas tuli välja, et hüdraulika korpus lekkis ja oli oht, et käigud võivad rooli pealt ära kaduda ning tuleb kangi peale ümber minna. Rajal ikka mõtlesid, millal see hetk tuleb. Õnneks pidas kõik lõpuni vastu. Mehaanikud tegid väga head tööd,” kiitis Gross oma meeskonda.

Belgia ralliäss Freddy Loix, kes luges Võrumaa rallil kaarti 17-aastasele kaasmaalasele Pieter-Jan-Michiel Cracco'le, lõpetas Peugeot 506-ga sõites 53. kohal.

Eesti ralli meistrivõistlused jätkuvad 10.–11. mail Tallinna ralliga. **●**

Hoolimata viperustest tulid Raigo Mölder (vasakul) ja Georg Gross Võrumaa talveralli võitjateks.

Fotod: Timo Anis ja Jassu Hertsmann

TULEMUSED

Võru talveralli

1. Georg Gross – Raigo Mölder (FORD FOCUS WRC) 47.52.5
2. Timmu Kõrge – Erki Pints (MITSUBISHI LANCER EVO IX) +53,8 (N-KLASSI VÕITJA)
3. Sander Pärn – Ken Järveoja (MITSUBISHI LANCER EVO IX) +1.21,2
4. Egon Kaur – Erik Lepikson (SUBARU IMPREZA) +2.01,2
5. Roland Murakas – Kalle Adler (MITSUBISHI LANCER EVO X) +2.11,8
6. Rainer Aus – Simo Koskinen (MITSUBISHI EVO IX) +2.12,0

Võitjate auto Ford Focus WRC oli konkurentide sõidukitega võrreldes omaette klassist.

Ajalehed paljastavad Pistoriuse kohta šokeerivaid üksikasju

Politsei pole mõrva kohta infot avaldanud, kuid meedias levivad juhtunust traagilised jutud.

Aet Suväri
aet.suväri@ep.lee

Oscar Pistoriuse surnud kallim Reeva Steenkamp mae-takse homme tema kodulinnas Port Elizabethis, samal päeval astub mõrvasüüdistuse saanud sportlane taas kohtu ette. Tehakse otsus, kas jätta ta edasiseks eeluurimiseks kohtu alla või vabastada kautsjoni vastu.

Kuigi politsei pole avaldanud ühtki üksikasja Steenkampi surma asjaolude kohta, on Lõuna-Aafrika lehed üht-teist välja uurinud. On teada, et kohe pärast Steenkampi tulistamist helistas Pistorius kõigepealt oma parimale sõbrale ja alles siis politseile. Pistoriuse sõber Justin Divaris, kes sportlasele modellist Steenkampi

Oscar Pistorius reedel kohtus

Foto: AFP/Scanpix

tutvustas, rääkis ajalehtedele, et sai valentinipäeva öösel kõne Pistoriuselt, kes nuttis telefonitrusse: „Mu kallim, ma tapsin oma kallima.”

Verine kurikas

Peale selle on välja tulnud, et juba öhtul oli Pistoriuse villast kostnud lärmi. Väidetavalt oli Steenkamp parasjagu tualetis, kui teda tabas neli kuuli. Tulistatud oli läbi vannitoa ukse.

Villast leiti ka verine kriketikurikas, mille kohta on politseil Lõuna-Aafrika päevalehe City Press sõnul kolm teooriat: Pistorius peksis modelli sellega, Steenkamp üritas ennast sellega kaitsta või üritas sportlane sellega vannitualetisse lüüa. Ajalehe väitel oli Steenkampi kolju sisse löödud.

Pistoriuse enese meeleseisundi kohta on lehtedel vähe öelda. **●**

2 KÜSIMUST

Dorbek sai esimeses mängus uue klubi pingetest võitu

Indrek Ruut

Rapla TYCO korvpallimeeskonna peatreener

●● Laupäeval Rapla TYCO ja KK Pärnu vahel peetud Eesti korvpalli meistriliiga mängus säras alles ülemöödunud nädalal Kalev/Cramost Rapla meeskonda üle läinud Martin Dorbek, tuues meeskonnale 21 punkti ja aidates Rapla 81 : 76 võidule. Kas Martin Dorbeku hea esitus üllatas teid kui meeskonna peatreenerit?

Esiteks tean, et Martin on hea mängija ja võimeline väga headeks esitusteks.

Aga kuna see oli ikkagi alles tema esimene mäng Rapla eest, siis ma ei taha teda ka liiga suure surve alla panna.

Mul oli hea meel, et kuigi üldiselt tekitab esimene mäng uues kodusaalis [sportlasele] pingeid, suutis tema nendega suurepäraselt hakkama saada.

●● Kuidas on Martin Dorbek meeskonda üldiselt sisse elanud? Hästi, selleks on ka mitu põhjust. Siin on tal palju tuttavaid mängijaid ees, kellest osa teab ta noortekoondise päevilt, teistega on lihtsalt siin-seal koos mänginud. Ka meie ei ole teineteisele võõrad, olen teda ise treeninud U-18 koondises.

Kuigi Martin sai hooaja alguses Kalev/Cramos vähe mänguaega, on ta kehaliselt väga heas vormis ja tõeline treenitud sportdipoiss.

Pigem oli kadunud tema rünnaku enesekindlus, aga sellepärast ma paningi ta ründava tagamängija kohale, et ta ei unustaks ennast ainult söötusid jagama.

Tema ülesanne oli ikkagi visata punkte – ja nagu näha, ei olnud tal sisseelamisega probleeme.

Smithile ajaloo parim koht

Austrias toimuval mäesuusata-mise MM-il sai Eestit esindav Warren Smith meeste slaalomis 36. koha, mis on läbi aegade kõrgeim koht, mille Eesti mäesuusataja on maailma-meistrivõistlustel saanud.

Kulla võitis austerlane Marcel Hirscher, kellele Smith kaotas 14,6 sekundiga. Hõbeda ja pronksi said sakslane Felix Neurether ja austerlane Mario Matt. **● EPL**

Esikohad Bøle ja Domratševale

Tšehhis Nove Mestos lõppenud laskesuusatamise MM-il võitis võistluste viimase ala ehk meeste 15 km ühisstartist norralane Tarjei Bø (pildil) venelase Anton Šipulini ja kaasmaalase Emil Hegle Svendseni ees.

Naistest võidutses viimasel etapil 12,5 km ühisstartis valgevenelanna Darja Domratševa, teiseks jäi norralanna Tora Berger. **● EPL**

Kowalczyk jäi Johaugile alla

Justyna Kowalczykil oli Davosi murdamasuusatamise MK-etapi 10 km vabateknikasõidus võimalus napsata esikoht, kuna suurkonkurent Marit Bjørgen väsimuse tõttu starti ei tulnud.

Esikoht läks aga teisele norralannale, Therese Johaugile. Kowalczyk jäi 8,9 sekundi kaugusele teisele kohale, kolmandana lõpetas Kristin Størmer Steira (Norra). **● Delfi**

Ojamaa aitas Motherwelli võidule

Henrik Ojamaa aitas koduklubil Motherwellil Šotimaa kõrgliigas Inverness Caledonian Thistle'i üle võidu saavutada. Ojamaa tegi kaasa esimesed 75 mängumüürit ja andis kaks resultatiivset väravasöötu. Motherwell kerkis võiduga Šotimaa meistriliiga tabelis teisele kohale. **● EPL**

Täna Delfi Spordis:
Korvpalli otse-
ülekanne kell 19:
BC Kalev/Cramo -
BC Himki

K12

BRUCE WILLIS
VISA HING:
HEA PÄEV, ET SURRA

Saal 3 12:55
Saal 1 15:00 (v.a. N)
16:30 (ainult N) 17:15 (v.a. N)
19:30 (v.a. L, N) 21:45 (v.a. L)
Saal 2 19:30 (L, N) 21:45 (ainult L)
A.Le Coq Sviit 17:45 (ainult L)
19:00 (v.a. L, N) 21:00 (ainult N)

4 OSCARI NOMINENT
ANNA KARENINA
JUDE LAW KEIRA KNIGHTLEY

MS12

~ AJATU ARMASTUSE LUGU ~
STSENAARIST TOM STOPPARD

Saal 9 13:25 (v.a. L, P) 16:05
Saal 10 18:45 21:25 (E, T, K, N)

Disney PIXAR
KOLLIDE KOMPANII **EELLINASTUSED!**
PERE

MET OOPER: RIGOLETTO L
Saal 7 12:00 (ainult P)
Saal 1 20:00 (ainult L)
A.Le Coq Sviit 20:00 (ainult L)
NENDE ESIMENE AASTA K14
Saal 8 14:55 (v.a. L, P) 19:15 (v.a. L, N)
Saal 3 17:20 (v.a. E)
Saal 7 21:35 (v.a. N)
A.Le Coq Sviit 21:35 (v.a. L, N)
Saal 2 21:40 (ainult N)
ARMASTUSE ÕPETUNNID K14
Saal 3 15:10 19:25 (v.a. E, N)
21:40 (ainult E, N)
NÕIAKÜTID HANS JA GRETE K12
Saal 8 17:10
Saal 3 21:40 (ainult L, T)
VABASTATUD DJANGO K14
Saal 6 17:35 (N) 20:50 (L, E, N)
Saal 3 18:15 (ainult E)
Saal 7 18:15 (v.a. E, N)
METSIKU LÕUNAMAA ASUKAD MS12
Saal 4 15:45 (ainult L, P, T)
Saal 2 11:45 (ainult L)
Saal 6 vene k! 11:50 (ainult L, P)
Saal 8 eesti k! 14:50 (ainult L, P)
A.Le Coq Sviit eesti k! 13:30 (L) 16:00 (P)
A.Le Coq Sviit vene k! 13:00 (P) 15:30 (L)

EXIT FILM
Ilavad Pildid
Hardi Volmeri film MS12

EELLINASTUS!
Saal 7 19:20 (ainult N)

KINODES
22. VEEB RUARIST

PERE
Saal 4 2D 11:35 (P) 13:00 (R, E, K)
eesti keeles! 13:45 (ainult L)
Saal 4 2D 11:35 (L) 13:00 (T, N)
vene keeles! 13:45 (ainult P)
ARMASTUS
Saal 4 15:15 (R, E, K, N)
HÜLJATUD
Saal 4
ARGO
Saal 4
KOLLIDE KOMPANII Beebika kinno!
Saal 5 2D PERE 12:15 (ainult N)
eesti keeles! 15:00 (ainult N)
Saal 6 2D 12:15 (ainult N)
eesti keeles! 15:00 (ainult N)
PILET VEGASESSE K12
Saal 5 16:20 (v.a. P, N)
21:50 (v.a. N)
Saal 7 16:00 (ainult P)

Coca-Cola
PLAZA
www.forumcinemas.ee
mobile.forumcinemas.ee

INFO TELEFONILT 1182

DUBLANT MS12
Saal 5 14:25 (v.a. P, N)
PII ELU 3D MS12
Saal 7 15:10 (v.a. P)
Saal 5 15:25 (ainult P)
MAMMA EELLINASTUS! K12
Saal 5 21:45 (ainult N)
SOOJAD KEHAD Saal 6 MS12
12:00 (v.a. L, P, N) 16:25 (v.a. N)
ÖNNETERAAPIA K12
Saal 6 20:50 (R, P, T) 21:10 (K)
PARKER Saal 8 K14
21:30 (v.a. L, N) 21:55 (ainult L, N)
KÄÄBIK 2D MS6
Saal 9 12:45 (L, P)
HITCHCOCK MS12
Saal 9 18:40 (v.a. K)
LINCOLN MS12
Saal 9 20:45

*A.Le Coq Sviidi seansid tööpäeviti alates 17:00, nädalavahetustel ja pühadel 13:00

Piletihinnad: E-N ja reede kuni kl 18:00 tavapilet 4,50€/lastepilet 2,50€, 3D-pilet 5,00€/lastepilet 3,50€. E-N alates kl 18:01 tavapilet 5,00€/lastepilet 2,70€, 3D-pilet 7,00€/lastepilet 3,70€. Reede (alates 18:01), L-P ja riiklikel pühadel tavapilet 6,50€/lastepilet 2,90€, 3D-pilet 8,00€/lastepilet 3,90€. A.Le Coq Sviit E-N pilet 17€. R-P pilet 21€

TÄNA KINOS ARTIS:

ARTIS
KUNST ON KINOS
★
EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

ANNA KARENINA
FILMIDE "LEPITUS" NING "KUNUS JA ELARVAMUS" REŽISSÖÖRILT JOE WRIGHTILT
STSENAARIST TOM STOPPARD
12:30 | 18:20

Just nagu armunud
Like Someone in Love
Abbas Kiarostami film
13:45 | 19:25

VALGE VANGISTUS
PETER NÆSS
TOETISUNDINUD LOO PÕHJAL
21:35

TÄNA KINOS SÕPRUS:

KINO
»SÕPRUS«
★
EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION
PARIS KINO - AASTAST 1955

ARMASTUS
JEAN-LOUIS TRINTIGNANT | ISABELLE HUPPERT | EMMANUELLE RIVA
AMOUR
TUNNETE PROOV ELU HÄMARIKUL
MICHAEL HANEKE
FILM
21:15

18.02

Armastus	11:20	Karikakramäng II	15:55
Anna Karenina	12:30 18:20	Kokoko	20:45
Just nagu armunud	13:45 19:25	Valge vangistus	21:35
Kirjandus kinos: Faust	15:00		

www.kino.ee | Estonia pst. 9, Tallinn | Solarise keskus | Tel. 663 1380

18.02

Armastuse õppetunnid	17:00
Just nagu armunud	19:00
Armastus	21:15

Vaata kino Sõprus nädalakava www.kinosoprus.ee

Danske Bank
New Standards

19.28.04.2013

HIROMI:
THE TRIO
PROJECT (JAAPAN)

27. aprill Merepaviljon

Piletid müügil Piletilevi müügikohtades ja internetis www.piletilevi.ee
Jazzkaare info 666 0030 ja piletid@jazzkaar.ee.

KAFO ERGO ●●● EestiPäevaleht www.jazzkaar.ee

ÕUES ON KÜLM!

Ole hea, aita mulle soe kodu ehitada!

Kogume toetusi, et ehitada varjupaigas elavatele loomadele uued soojad kodud. Sinu abi aitab luua loomadele paremad elutingimused uute soojade kuutide näol.

Anna oma panus ülekandega MTÜ Aita Nõrgemat arvelduskontole SEB Pangas a/a 10220093334016 või telefoni teel - helistades numbrile 9001212. Ühe telefonikõnega annetat 2 eurot.

Kampaaniainfo leiad MTÜ Aita Nõrgemat kodulehelt www.armasta.ee

●●● EestiPäevaleht

TELE2 emt TUMM Elion elisa

VÄIKE MUKK
WILHELM HAUFF

Lapsepõlvemüü!

Esimest korda kõvakaanelises köites originaalidelt taastatud illustatsioonidega

Wilhelm Hauff
Illustreerinud Siima Škop

Iseäraliku väljanägemisega Väike Mukk asub pikale teekonnale, et laiaast maailmast õnne otsida. Ta satub nii liivastesse kõrbetesse kui kõrgete minarettidega kirevatesse linnadesse ja kohtub erinevate inimestega. Ühes lärmakas Araabia linnas asub leidlik väike Mukk kuninga teenistusse, kuid õukondlaste kadumus viib ta peagi taas varatult rändama. Siiski leiab Väike Mukk oma siiruse, nutikuse ja sutikese võlujuu abil õnne ning ka pahatahtlikud saavad oma õppetunni.

Raamatud on saadaval raamatupoodides üle Eesti või tellides www.healugu.ee

kuulutus.lehed.ee |

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil kuulutus.lehed.ee, e-postiga anni.koppel@lehed.ee ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

Vennad Grimmid

Lumivalgeke

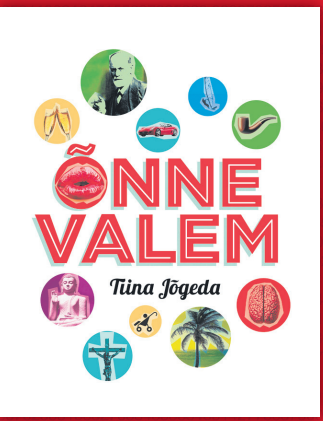
*“Peeglike, peeglike
seina peal, kes on
kauneim kogu maal?”*

*Siima Škopi
originaal-
illustratsioonid*

Raamatud on saadaval raamatupoodides üle Eesti või tellides www.healugu.ee

TIINA JÕGEDA
ÕNNE VALEM

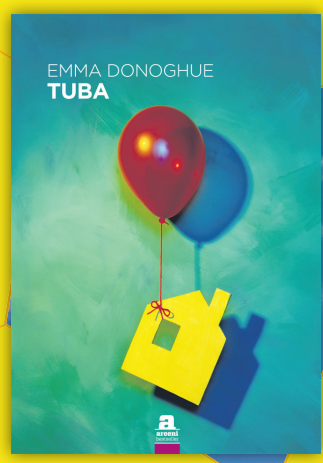

Milline on parima
koogi retsept?
Samasugune nagu
õnne valem.
Mõlemaid saab
küpsetada erinevatest
ainetest ja isesugustes
vormides.
(Toomas Paul)

Raamatud on saadaval raamatupoodides
üle Eesti või tellides www.healugu.ee

EMMA DONOGHUE
TUBA

Sarja „Areeni bestseller” 2. raamat

Raamatud on
saadaval
raamatupoodides
üle Eesti või tellides
www.healugu.ee

Kujuta ette, et kogu su elu on möödunud
väikeses kambrikeses, millel ei ole ühtegi
akent. Vaid killuke taevast headel päevadel.
(Kätlin Kaldmaa)

EESTI METSAMAAKLER

ostame

METSAKINNISTUID
JA RAIEÕIGUST

www.metsamaakler.ee

andres@metsamaakler.ee

7446655, 5285038

VELJO TARVIS
tel. 5647 1516,
tel. 657 6301
veljo@tipoliin.ee
www.tipoliin.ee

OSTAME - MÜÜME
- ÜÜRIME
TEIE KINNISVARA

- Kiire ja korrektne vormistamine.
- 15 a. tökogemus.
- Konsultatsioon tasuta!

VEO- ja KOLIMISTEENUS

Kirjanike Maja

Kirjanike Maja musta
laega saalis, Harju 1, Tallinn

20. veebruar kell 18.00

MAAILM
MÖÖDUB

LEHTE HAINSAJU öhtu: 55 aastat Eesti
Kirjanike Liidu liige, 72 raamatut ning
osaletmine Eesti Vabariigi taastamisel.
Autor räägib oma eluteest ja tutvustab
kirjutamisel olevat luulekogu
“Maailm möödub”.
Kaasa teevad ANU LAMP , ANNE MAASIK
ja HEIKKI-REIN VEROMANN.

Info telefonidel 6 276 410 ja 6 276 412
Pilet 2 eurot, (ül)õpilastele ja
pensionäridele 1 euro

TALLINNA
LINNATEATER

Maaile nähtamatud
pisarad

18., 19. veebruaril 19.00
16., 17. aprillil 19.00

Eesti filmi laulud

22., 23. aprillil 19.00

Kassa: 66 50 800
www.linnateater.ee

Nüüd
kuulutuste
tellimine
veelgi
lihtsam!

Telli kuulutus
Eesti Päevalehte,
Eesti Ekspressi ja Maalehte
ühest kohast!

Vali rubriik, kirjuta tekst
ja tasu internetipangas.

kuulutus.lehed.ee

Reakuulutusi saab edastada ka e-postiga
anni.koppel@lehed.ee ja kõikides Eesti Posti
kontorites üle Eesti. Lisainfo telefonil 680 4506.

1. JÄTA OMA TUTVUMISKUULUTUS TASUTA:
Helista **66 22 524** Kuula hoolega juhiseid. Ütle 40 sek
jooksul selge häälega oma kuulutuse tekst. Ära lõpeta
kõnet enne, kui oled ära kuulanud oma postkasti numbri
ja salakoodi. NB! Kirjuta need üles. Soovitame Sinul
enda jaoks kuulutuse tekst eelnevalt valmis kirjutada.

2. NII VASTAD LEHEST LEHEST LEITUD KUULUTUSELE:
Helista **900 2626**, peale sissejuhatust vali kood **022**. Kuula hoolega
juhiseid. Sisesta kuulutuse number millele vastad ja siis ütle oma teade.

3. NII KUULED SULLE SAABUNUD VASTUSEID:
Helista **900 2626**, peale sissejuhatust vali kood **022**. Kuula juhiseid,
sisesta oma kõneposti number ja salakood ning kuula Sulle jäetud teateid.
TÄHELEPANU! Meie numbritele saab helistada tavatelefonilt ja kõikidelt
mobiilidelt, tingimusel, et telefon on klahvidega ning toonvalimisega. Uued
kuulutused ilmuvad ühel päeval laupäevast kolmapäevani Eesti
Päevalehes. 9002626 eritariif 0.63 EUR / min.
Teenuse osutaja: Indata OÜ.

Naine meest

55+ vaba kõrgharidusega erinevate
huvidega naine tutvub vaba korraliku ja
sõbraliku 58-64a. härraga Tallinnast või
selle lähimbrusest. **68688**

50+ üksik vaba Tallinnas elav ja töötav
kõrgharidusega nooruslik naine, mit-
mesuguste huvidega, soovib tutvuda
vaba korraliku 55-65a. haritud mehega
Tallinnast või Lääne-Virumaalt. **68657**

Lühne, aus, eluga toime tulev leskvana-
isa, sinuga soovib tutvuda leskvanaema
74 Tallinnast, et koos elu röömodele ja
raskustele vastu minna teineteist hoides
ja armastades. **68700**

Naine soovib tutvuda vaba härrasmehe-
ga Tallinnast aastates 70+, kellel on oma
korter. **68699**

Röömsa hingega romantikast puudust
tundev naine 50+ tahaks leida kaaslase
kelle kaissu pugeb ja vahet ka hellusi
jagada. Vanus pole määrav. **68692**

57a. lesknaine soovib leida sõpra-selt-
silist. **68691**

Naine Tartumaalt soovib õnne leida 40-
60a. meestega. **68687**

53a. vaba naine soovib tutvuda soome
mehega, kes peab lugu teineteise mõist-
misest, kunstist ja loodusest. **68683**

44a. üksiküks jäänud töökas naine väike-
linnast tutvub sobivas vanuses mehega.
68681

49a. naine Tartust soovib tutvuda mehe-
ga, kes hooliks nii enesest kui ka teistest.
Peamine - ole positiivse ellusuhtumise-
ga ja ära nuta taga möödunut. **68679**

Positiivse eluhoiakuga röömsameelne
62a. tallinlanna soovib tutvuda op-
timistliku üksindust tundva pikemat
kasvu mehega. **68677**

Kena saledapoolne 28a. neu Tallinnast
soovib visiitsuhet soliidse ja hooliva här-
rasmehega. Sponsorit ei vaja. **68673**

Lühemat kasvu sale röömsameelne
naine soovib tutvuda 60-70a. vaba kor-
raliku mehega võimaliku kooselamise
eesmärgil. **68667**

651/175/75 naine Tõrvast soovib
tutvuda 58-70a. mehega, kes ei liialda
alkoholiga. **68663**

45a. naine soovib tutvuda sobivas vanu-
ses vaba mehega. **68661**

Keskealine naine 157/60 soovib tutvuda
vaba mehega vanuses 50-60a, kes ei
liialda alkoholiga, on aus, peab lugu
endast ja teistest. Tunnen huvi aiatöö,
käsitöö ja kunsti vastu, ei vaata seebi-
kaid. **68658**

50a. lesknaine, nooruslik, sale, lühemat
kasvu, röömsameelne, soovib tutvuda
vaba ja toreda mehega, kellega koos
hommikukohvi nautida ja elust rõõmu
tunda. **68648**

Ida-Eestist maj. kindl. 72a. lesknaine, va-
na, kuid mitte tuim, soovib leida 70-75a.
sõpra, kes ei suitseta ja ei liialda alko-
holiga. Mees, kes tunneb ka üksindust
ja ei soovi kooselu. Elukohta ei vaheta.
Sobiks auto olemasolu. **68639**

Naine soovib tutvuda 60-70a. mehega.
68636

55+ lesknaine soovib leida sõpra, kel-
lega aegajalt kohtuda. Soovitav lõgeva
kandist. **68629**

63a. nooruslik sale maj. kindl. naine soo-
vib tutvuda korraliku endast ja naisest
lugu pidava mehega. **68626**

60+ naisterahvas otsib väga-väga reisi-
ja teatrikaaslast. **68615**

61a. naine Mulgimaalt tutvaks 58-63a.
pikemat kasvu mehega, kes soovib olla
heaks sõbraks ja kaaslasteks. **68612**

65/159/63 maj. kindl. lesknaine Tallin-
nast soovib tutvuda sobivas vanuses
härraga. Oleks hea, kui oleks auto.
68610

63a. vaba proua Tallinna lähedalt soovib
tutvuda mehega, kes oleks aus. Juhuste
otsijatel mitte tülitada! **68607**

Mees naist

Pahedest vaba 50a. mees soovib suhet
naisega. Elan üksi oma korteris Tallin-
nas, suvel maal. Sobivusel kooselu. **68706**

50+ nooruslik korralik aus enda eest
hoolitsev vaba mees soovib tutvuda
neljakümnendates saledama kena vaba
naisterahvaga, keda hoida, armastada
ja kaissu võtta. **68695**

50+ Tallinna härra soovib tutvuda lühe-
mat kasvu rinnaka prouaga. **68694**

18a. noormees Rakverest soovib tut-
vuda 18-20a. tüdrukuga püsisuhteks.
68672

54a. vaba mõnus mehelik mees, ei joo
ega suitseta, elab üksi Tallinnas korteris,
soovib sõbraks-naiseks endast noore-
mat saledat naiselike kehavormidega
vaba naist. **68666**

47a. mees Pärnumaalt sooviks ellu ühte
toredat lille, mis õitseks veel. **68665**

172cm peatselt pensionikka jõudev
mees soovib leida ümarate vormidega
elukaaslast. **68662**

48a. mees soovib tutvuda naisega vanu-
ses 40-46a. kooselu eesmärgil. **68659**

53a. Lõuna-Eesti mees otsib naist koos-
elu eesmärgil. **68654**

Kui jätkub nooruslikkust hoolimata
aastatest, pakub sulle visiitsuhet 75a.
Tallinna mees 176/79, sõltuvusteta,
üksik, oma korter. **68645**

Pahedeta härrasmees Tallinnast
70+/177/80 soovib visiitsuhet. Elan üksi
heas korteris. **68634**

37a. noormees soovib tutvuda 35-41a.
naisega. **68633**

Karske 70a mees soovib tutvuda reisi-ja
kultuurihuvilise daamiga. **68630**

50+ natuke tumedam karvase kehaga
puhas terviselike eluviisidega tasakaalu-
kas huumorimeelne vaba mees Tallin-
nast soovib tõsiselt tutvuda kena saleda-
ma naiselike vormidega naisterahvaga.
Ära ainult seikle. **68627**

Olen 53a. mees, vaegnägija. Soovin tut-
vuda 45-55a. naisega, kes samuti oleks
vaegnägija. **68622**

Torm murrab puid, üksindus murrab ini-
mese südame. Olen 49a. mees ja otsin
just Sind, armas sale naine, kes mõtleb
sama moodi. Vanus pole oluline, vaid sa
ise suure südamega. Kahekesi on alati
toredam. **68616**

50a. karske vaba korralik mehelik mees
soovib tutvuda endast noorema kena
saledama naiseliku vaba naisterahvaga.
Armastus tuleb siis juba iseenesest.
68613

27a. noormees soovib tutvuda naiste-
rahvaga vanuses 25-30a. kooselu ees-
märgil. **68609**

54/170 mees Pärnumaalt sooviks oma
ellu end üksikuna tundvat ja armastavat
noorikut. **68608**

50a. töökas mees soovib leida naist
Tallinna ümbrusest kooselu eesmärgil.
68590

Kui oled armas sale üksik naisterahvas ja
ei taha olla üksik, siis võta ühendust. Olen
peagi 50-seks saav mees, kes on reisi ja
kultuurihuviline. **68576**

60+ mees soovib kohtuda saledapoolse
lihtsa naisega. **68571**

Üksik keskealine haritud maj. kindl.
Jõgevamaa mees tutvub pere loomi-
seks üksiku või last kasvatava kuni 40a.
naisega. Võib olla meedik, õpetaja,
müügiesindaja. Vajalik auto juhtimise
oskus. **68550**

57a. sportlik pikemat kasvu mees Lää-
nemaalt, karsklane, tutvub püsisuhte
eesmärgil kuni 50a. naisega. **68547**

52a. mees Tallinnast soovib leida oma
ellu end üksikuna tundvat naist. **68545**

Viiekümneendates mees soovib visiitsu-
het kuni 55a naisega Pärnust. Seiklusi ei
otsi, sobivusel kooselu. **68523**

Laen

Laen kinnisvara tagatisel.
AS A&O LaenuGrupp. Tartu mnt 29 Tln. 648
6083 www.aolaenud.ee.
Tutvuge tingimustega, konsulteerige asja-
tundjatega.

Ost

Kattid, tel 565 9355, adsv.ee

Müük

**Meie kliendid on arukad ettevõtjad,
kes ei kuluta raha edevusele vaid oma
tegevusele!** Kasutatud kontori ja poe
sisustus. Tähetorni 21-j Tall. E-R 10-17
Kauplusaladu APUNES OÜ

Müüa lõhutud küttepuid,
509 2933

Müüa soodsas hinnaga talusealiha. Info
tel 505 9151,
5354 3002

Küttepuid, brikett. Tel 523 8852

Ehitus

**Põrandate lihv, lakkimine, õlitami-
ne, hooldamine.** Tel 515 7556.

Teenused

KAARDID ENNUSTAVAD
Tel 900 1727 24h, h 1,09 €/min
www.ennustus.ee

NÕUANDELIIN tel 900 5020. Kui elu-
murevaevab ja vajad hingeabi, anname
soovitusi. Vastame eraelu, töö ja tervise
küsimustele. Kõne hind 0,97 €/min.

Tervis

Parapsühholoog Ž. Stepanjan aitab
alkoholi- ja nikotiinisõltuvuse, ülekaalu-
luse, radikuliidi ja stressi puhul. Konsul-
tatsioon. Tel 5858 8910.

AEG
KAUBELDA!

Holmes & Meyers
kutsub metsaomanikke
läbi rääkima metsas
planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvava metsa raieõigust.
Pakkuda võib lageraidest
harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava
lepiku eest head hinda.

Lõhutud küttepuid
müük, tellimine: tel 600 5323

 HOLMES & MEYERS
Metsasõbralik ettevõtmine

tel 5553 3064, 5554 0620
e-post info@holmesmeyers.eu

TALLINNA
KREMATOORIUM

Lahkunu transport
krematooriumisse ööpäeva-
ringselt kogu Eesti piires.

Tuhastamismatus
soodsaima hinnaga.

Kõik matuseteenused.

KAKS KABELIT ja PEIERUUMI
Suurim urnivalik Eestis.

Tel 623 8808 24h www.krematoorium.ee

Südamluk kaastunne
Jaak Bahovskile

EMA

surma puhul

Töökaaslased Eleringist

TELEVISIOON

ETV

06.55 Terevisioon

08.55 **Holby City:** Ülim pühendumine (Inglise 2002)

09.55 Terevisioon*

11.55 Maahommik*

12.40 Püramiidi tipus: Uue põlve päiksepatarei*

13.10 Rakett 69*

13.40 Pehmed ja karvased*

14.05 Reisile minuga: Papagoid, kosed ja vihhmamsad Guadeloupe!*

14.25 Leo Soonpää meenutades (ETV 1983)

14.50 Siin ja praegu: Mihkel Mutt (ETV 2000)

15.30 TV 10 olümpiastarti*

16.00 **Holby City:** Ülim pühendumine (Inglise 2002)*

17.00 Aktuaalne kaamera

17.10 Õnne 13 (Eesti 2006)

17.40 Südameesi: Kolme neu saatus (Inglise 2008)

18.30 Aktuaalne kaamera

19.00 Ringvaade

20.05 Osoon

20.35 Meie inimesed: Ella

21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm

21.30 Sport

21.40 Välisilm

22.10 Tarja Halonen. Proua president (Soome 2012)

KANAL 2

06.45 Lucky Luke seiklused: Fort Custer

07.10 Delfiin Flipper: Tsirkus

07.35 Sylvesteri ja Tweety seiklused: Hoia oma Patheoni. Rõstitud London

08.00 Reporter*

09.00 Roosa teemant*, 51

10.00 Keelatud vili*, 64

11.00 Kodus ja võõrsil*, 5434

11.30 Utta Danella – Tähti vaadates* (Saksamaa 2008)

13.30 Doktor Oz: Haigusseisundid, mida arstid naistel ei avasta

14.30 Komissar Rex: Mürkgaas

15.30 Punased roosid, 444

16.30 Keelatud vili, 65

17.30 Roosa teemant, 52

18.30 Kodus ja võõrsil, 5435

19.00 Reporter

20.00 Eesti mälumäng

21.30 Meeleheitel koduperenaised: Lõpetamine – Viimane!

22.30 Kaks ja pool meest: Kõrs minu sõõrikuaugus

23.00 Pan Am: Aasta 1964 – Viimane!

TV3

06.15 Redakai

06.40 Winxid

07.05 Käsna-Kalle Kantpüks

07.30 Redakai*

07.55 Kaunis Lola, 115*

08.55 Kirgede torm, 1570*

09.55 Vaprad ja ilusad, 6410*

10.20 Stiilipäevik*

10.50 Top Shop

11.05 Öhtusöök viiele 5, 20: *Second hand*’i naised*

11.35 Monk 2, 13: Hr Monk ja kadunud vanaema

12.30 Kättemaksukontor: Maastik laibaga 1*

13.30 Kättemaksukontor: Maastik laibaga 2*

14.30 Vaprad ja ilusad, 6411

15.00 Lena, mu elu armastus, 34

16.00 Kaunis Lola, 116

17.00 Kirgede torm, 1571

18.00 Kättemaksukontor 2, 9: Mees, kes ei osanud suureks kasvada 1

19.00 Seitsmesed uudised

19.30 Öhtusöök viiele: Kommuuni-rotid

20.00 Kolmedok: Ma ostsin maja põllule

21.00 CSI Miami 10, 01: Vastu-meetmed UUS HOOAEG!

22.00 KINO3 SUUR FILM: Kuninga kõne

00.20 NCIS kriminalistid 6, 14: Armastus ja sõda

01.15 Anarhia pojad 2, 10: Palsam

02.20 Kolmedok: Ma ostsin maja põllule*

03.20 Stop! *

03.50 Seitsmesed uudised

04.15 Mida toob aasta 2013

04.40 Öhtusöök viiele: Kommuuni-rotid*

05.05 Seitsmesed uudised

05.30 Lena, mu elu armastus, 34*

23.40 Pehmed ja karvased*
00.05 Südameesi (Inglise 2008)*
00.50 Ringvaade*
01.59 ERR-i uudised

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV2

07.10 Reporterhiir Marvi Hämmer (Saksa 2007)* **07.35** Suursilm (Inglise 2003)* **07.45** Näh (Inglise 2007)* **07.50** Näh (Inglise 2007)* **07.55** Konn ja sõbrad (Hollandi 2008) **08.05** Looduselust (Eesti 2011)* **08.30** Asja mõte (ETV 2009) **09.00** Ringvaade* **09.35** Looma-aia sünnipäev (ETV 1989) **10.00** Minuscule (Prantsuse 2011)* **10.05** Midsomeri mõrvad **11.45** Taevasambad, 3/8* **12.40** Varast röövides (USA 2008)* **14.15** ERR-i uudised **17.00** Virtuaalne revolutsioon, 2/4 (Inglise 2010)* **18.00** Willy Fogiga ümber maailma (Hispaania 1983) **18.25** Ma olen hirmus mutukas (Iiri 2012) **18.27** Mina olen loom (Iiri 2006) **18.30** Lastetuba **18.45** Völukarussell (Prantsuse 2009) **18.55** Tatonka lood (Prantsuse 2010) **19.05** Ruff tegutseb (Inglise 1999) **19.20** Aktuaalne kaamera (viipekeeles) **19.30** Aktuaalne kaamera (vene keeles) **20.00** Jesse-nin, 7/11 (Vene 2005) **20.50** Minuscule (Prantsuse 2011) **20.55** Eesti lood: Kabaree (Eesti 2012)* **21.20** Allveelennud, 5/10 **21.30** Jüri Üdi klubi **22.25** Gunga Din (USA 1939) **00.20** Neli tankisti ja koer, 5/21 (Poola 1966) **01.10** Midsomeri mõrvad* **02.56** ERR-i uudised

Kanal 11

06.30 Totaalne ärkamine! **09.00** Doktor Oz* **09.55** Ellen* **10.50** Madin vannitoas **11.20** Superlapsehoidja* **12.10** Top Shop, 22 **12.25** Nora Roberts – Virmalised* (USA/ Kanada 2009) **14.25** Südametukse, 121 **15.15** Südametukse, 122 **16.10** Superlapsehoidja **17.05** Naistekliinik, 96 **18.00** Doktor Oz **19.00** Pilvede all **20.00** Ellen **21.00** Viimane suudlus (USA 2006) **23.05** Põrgulikud köögid: Seascape **00.00** Reporter **00.50** Naistekliinik*, 96 **01.35** Pilvede all* **02.20** Eva Luna, 29 **03.05** Pagaripiigad: Suur segadus **03.30** Doktor Oz: **04.15** Doktor Oz* **05.00** Reporter*

TV6

06.00 Hommikuraadio **09.00** Seitsmesed uudised. Nädalalõpp **09.30** Kodu keset linna 3, 8 **10.00** Kutsuge Cobra 11 6, 81 **11.00** Ohvitser ja härrasmees **13.30** Kodu keset linna 3, 9 **14.00** Farscape – kosmoses kaot-sis 1, 15 **15.00** Kutsuge Cobra 11 6, 81 **16.00** Kolmas kivi Päikesest 2, 46 **16.30** Top Gear 17, 2 **17.35** Kutsuge Cobra 11 6, 82 **18.35** Simpsonid 16, 350 **19.05** Perepea 5, 75 **19.30** Järelevalveta 1, 9 **20.00** Kolmas kivi Päikesest 3, 47

20.30 Simpsonid 16, 351 **21.00** KINOÖHTU: Tänavasõdalane **22.50** Naked & Funny 4 **23.20** NCIS kriminalistid 7, 12 **00.15** Salatoimikud 1, 17 **01.10** Faktuaalne kaamera, 11 **01.40** Faktuaalne kaamera, 12 **02.10** Hommikuraadio **05.00** Kodu keset linna 3, 9 **05.25** Seitsmesed uudised **05.50** Uudistemagasin

Kanal12

07.00 Reporter+ **07.30** Reporter+ **08.00** Galileo* **08.30** 20 kõige shokeerivamat...*, 13 **09.20** Elajas*: Capone **10.10** Rannavalve **11.00** Jututuba **13.50** Komissar Rex* **14.45** Walker – Texase korralvur* **15.35** 20 kõige šokeerivamat..., 14 **16.25** Merepatrull **17.15** Komissar Rex **18.10** Walker – Texase korralvur: Uus algus **19.00** Tuvikesed*: Kolm töökohta **19.30** Tuvikesed*: Nokaut **20.00** Galileo **20.30** Kuldvillak **21.00** Kaks ja pool meest*: Põrgulik kubemekaitse **21.30** Kriminaalne Venemaa: Jaht trepikojas, 1 **22.00** Kriminaalne Venemaa: Jaht trepikojas, 2 **22.30** Pögenemine, 25 **23.30** Conan, 36 **00.20** Kaks ja pool meest **00.45** Tuvikesed: Peg kaotas maja **01.10** Tuvikesed: Abielus kuninganna, 1 **01.35** Night Chat **05.00** Postimees.ee

HOROSKOOP

JÄÄR Lõpeta kõik poolikud tööd ning räägi oma koostööpartneritega avameelselt ja selgelt, muidu võib tekkida arusaamatus. Seltskondlikus elus tekitab seis mõõna-perioodi.

SÕNN Ilma vajalike ressursideta sa praegu läbi ei saa – olgu selleks siis raha, vajalikud oskused või kasulikud sidemed.

KAKSIKUD Su mõttelend on kiire kui tuul, mistõttu suudad suvalist infot analüüsida eriti kiiresti ja loogiliselt. Ärisuhtlemises on takistuseks sinu pealiskaudsus, mis peletab põhjaliku loomuga inimesed sinust eemale.

VÄHK Praegu oleks kasulik püüda tunnetada endas toimuvaid energetilisi protsesse. Kui tervis pole kõige parem, võiksid mõnda oma harjumust muuta.

LÕVI Juhul, kui tahad mõnda suhet luua või edasi arendada, peaksid seda tegema omapärasel, ehk isegi müstilisel viisil.

NEITSI Meie elus pidevalt midagi tekib ja midagi kaob. See protsess on pidev ja selle üle ei peaks liiga palju mõtlema!

KAALUD Sul võib olla tunne, et oled kas millestki ilma jäänud, midagi maha maganud või sul pole vajalikke oskusi-võimalusi.

SKORPION Parim päev avalikeks esinemisteks, reklaamiks, oma mõtete ja seisukohtade propageerimiseks. Kõik, mida ütled, jõuab hästi kohale.

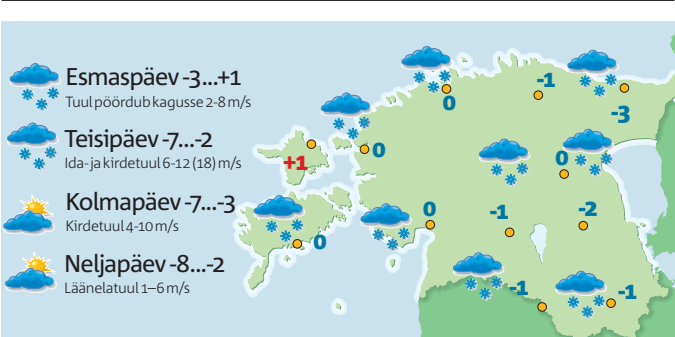
AMBUR Igasugune koostöö on praegu väga kasulik nii sulle kui ka su partnerile. Tänu meeskonnatööle suudad ka ise oma probleeme uue nurga alt näha: asjad hakkavad soovitud suunas liikuma.

KALJUKITS Sinus ärkab ellu kas boheemlane, elukunstnik või oskuslik võrgupunuja. Ühtlasi on sul endal oht sattuda kellegi võrku või püünisesse.

VEEVALAJA Sul võib tekkida kiusatus kergelt leiba maitsta – sa ei malda oodata õiget hetke, vaid tahad saada kõike kohe ja kiiresti.

KALAD Tahad olla kuldkalake, kes ujub akvaariumis vaatajate imetlevate pilkude all. Jälgi ainult seda, et mõni suurem kala sind nahka ei pistaks.

ILM

RISTSÕNA

	ESKIMOTE AVAMERE-SÜST ENDOINE AGENTUUR	TEE LAHTI KORV-PALLUR ... ARBET	JANT, SEKELDUS PAREMUS, HEA KULG	LIND	HIINA AKTINIDIA 507.	ESE MALAARARAVIM	SIHVAKAS AJAKIRI "EESTI ..."	KREEKA TAHT ÜKSIK-JUHTUM	KORV (Inglise k.) SAMM
LIND									
PUI									
LAHTI									
...-SINNA									
VÄRSJALG									
KOMPVEK									
TOATAIM									
ELAVTARA									
IDIOOT, JUHMARD AMERICAN EXPRESS									
RÕNGA-KULJULINE LOOSE									
PURJE-OMBLUS									
ELVA GÜMNAASIUM									
LINN SOOMES									
K...AASIA RAHVASTE MIDUSTUS									
...COS TÄN COT									
ENDISAEGNE PIKKUS-MOOT									
EESTI MAAKOOD									

ERKKI KÕLU PÄEVAANEKDODID

●● Tšeljabiniskis toimub plahvatus. Rahvas on šokis, algab paanika. Keegi ei saa aru, mis juhtus. Otsustatakse helistada tuumauuringute instituudi Tšeljabinisk-70 direktorile kindral Lominskile: „Georgi Pavlovitš, on tekkinud kahtlus, et lõhkeaine pärines teie instituudist.“ „Aga kas linn on ikka alles?“ küsib Lominski. „Alles.“ „Siis polnud see meie lõhkeaine.“ ●● Mees ärkab elutoas kohutava pohmelliga ja näeb, et kõik aknad on puruks. Mõtleb: „Jälle sai purjus-päi laamendatud, kui naine näeb,

lõob maha!“ Ta teibib kõik klaasikil-lud kähku jälle kokku. Tuleb naine, näeb, mis on tehtud, ja käratab: „Sa oled ikka üks idioot küll! Kõik, kellel meteoriidiplahvatus aknad purustas, saavad tasuta uued klaasid. Sinu pärast jääme meie nüüd vanadega!“ ●● Naine leiab mehe sahtleid koristades raha ja teeb skandaali: „Mis raha see selline on?! Kust sul seda nii palju on?“ „Noh, tead, otsustasin juba tükk aega tagasi sinu sünnipäevakingi jaoks koguma hakata...“ seletab mees. „Ah nii! Ja miks siin siis nii vähe on!?“

SUDOKU Pappocom Lahendused ja vihjed: www.sudoku.com

8									
4		2	6		8	1			
	3			5	9				
6			9			4			
	2		1		3	7			
7			2					1	
	6	8				5			
	1	3		5	4			6	
									9

SUDOKU reeglid

●● Täida tühjad kohad numbritega 1 kuni 9. Numbrid 1 kuni 9 peavad esinema igas 9 veerus, igas 9 reas, igas 3 x 3 ruudus. Igas reas, igas veerus ja igas 3 x 3 ruudus võib iga number esineda ainult ühel korral.

Eelmise mängu lahendus:

3	5	7	6	9	1	8	2	4
1	6	9	8	2	4	7	3	5
2	4	8	5	3	7	1	9	6
5	7	1	3	6	8	2	4	9
6	8	3	2	4	9	5	7	1
4	9	2	7	1	5	6	8	3
7	2	4	9	5	6	3	1	8
9	3	6	1	8	2	4	5	7
8	1	5	4	7	3	9	6	2

Sudoku EPL-i veebiväljaandes
Mängi: www.epl.ee/sudoku

Taristu
OTT VALLIK

JESS!

Dibert
SCOTT ADAMS

KAS SA TAHAD, ET MA PAIGUTAKSIN KOGU TABELI ÜHELE LEHEKÜLJELE, MIS MUUDAKS TEKSTI LIIGA VÄIKESEKS, ET AUDITOORIUM SEDA LUGEDA NÄEKS?

HOIRASSAA!

VÕI SOBIB SULLE PAREMINI MITMELE KÜLJELE PAIGUTATUD VARIANT, MIS KÕIKI VAATAJAJD SEGADUSSE AJAKS JA MITTE KEDAGI EI VEENAKS?

SAKUSKAST ÜKSI EI PIISA, DÜÜD. PRITSI VIINA!

VIST ON PAREM SEE VARIANT, MIDA KEEGI LUGEDA EI SAAKS.

EI TEA, KAS ONGI MÕTET KASUTADA PÄRIS SÕNU?

Loodus

Kristel Vilbaste
loodusenaine@hotmail.ee

LÜHIDALT

Härmahommik. Varblased keksivad lumes, nüüd kõlbavad neile isegi kaerahelbed, mis enne ära põlati. Kõige usinam nokitseja on punase pea ja rinnaesisega isane urvalind. Masinlikult korjab ta toidulaualt iga viimasegi tera.

TSITAAT

Kasta vihta, püha läte. Lätte vesi, sala mesi. Võtku viha viheltettust. Kurjad sõnad, kade keeled. Keela, vihta, neela, vihta, varja vaese orja pihta! Põrmandale pääle, pääle! Kurjus, talla puude alla! *Teise viha äravõtmise sõnad, 1854*

SOOVITUS

Lokulaud valmistatakse kuuse-, männi- või vahtralauast. Sobivamad laua mõõtmed on 27 x 123 x 2 sentimeetrit. Lööginuiad tehakse aga kõvast puust – tammest, saarest. Mida kõvem on nuiamaterjal, seda heledama kõlaga on loku heli.

NÄDALA NELI ILMAMÄRKI

Hallhülgepojad rannal, kotkaste pesakülastused, rähnitrumm ja ikka sula.

MAATOHTER

Pipraviin

Praegu möllav viirus ei taha kuidagi alluda ei ussi- ega püssirohule, valged pulbrid ei saa sellest võitu. Läheb kaks nädalat, enne kui keha ise oma võitlemised ära võitleb. Kuid täiskasvanute jaoks on üks imerohi, kuidas kiiresti jalule saada. Vanarahvas kasutas kõhutõbede ja piinava kõha korral sellist ravimit: pane pisikesse viinapitsi poole jagu peent musta pipart (umbes kuhjaga teelusikatäis) ja siis 40-kraadist viina sama palju peale. Sega ja neela ühe hooga alla. Võtab vee silmist ja suust, kuid paneb vere võitlema.

-1- Hiireviu: talvituja, kelle arvukus küünib Eestimaa talves 3000 isendini. **-2-** Pehmed talveilmad on toonud lumele hulganiiti mutukaid. Hiidämblük **-3-** Soolikarohi **-4-** Lumine maastik hiirega

Veebruari teine nädal: mu isamaa armas

„Nii tore, et ma Eestis elan,” ütleb mu kaheksa-aastane tüdritirts Aotäht, vaadates homimikulauas „Prillitoosi” saadet, kus lauldakse loodusest ja isamaa-armastusest. „Ei seedrid, ei palmid ei kasva me maal,” kõlab telerist. Kuid meil on jää ja lumi! Just sealt jääriigist me laupäeva õhtul tulime. Leigo Jäämuusikalt, kus olid võlu-maailmaks laotud sajad jääkuubikud, igauhest vastu peegeldumas küünlahelk või värvivalgus. Imeline, mida pakane võib valmis voolida ja mustriteks kujundada! Terve jääskulptuuride näitus Leigo jäämeistrite käe alt, Tõnu Tamm oma sooja peopesaga jääkujunditele viimast lihvi andmas.

Udulooris maa

Vaevalt oleks ükski eestlane valmis vahetama jääd ja lund palmide vastu. Sedasama ütleb kümme aastat jäämeistri ametit pidanud 23-aastane Kaspar, kui küsin, kas tal pole olnud tahtmist välismaale tulusamale tööle minna. „Ei!” vastab ta kindlalt. Nädala jagu õues jääkujusid voolinud kunstnikuharidusega poiss põleb ärevusest minna järgmisel päe-

mõistetav igale põlvepikkusele poisile ja tüdritirtsule. See on midagi, mille pärast jäädakse Eestisse.

Maratonieelne Eestimaa oli tõesti kaunis, eriti laupäevane päev, mis lasi päikesel sinitaevast särada ja hakkas õhtu eel puudele härmahabet punuma. Ja see võrratu vaatepilt, kuidas pimeduses valged udulinikud üle küngaste kihutasid. Kuidas lumi külmapügalate tõustes aina säravamalt helkima hakkas ja lumme „kriuks” sisse tuli. Päev läbi olid rasvatihased oma kevadlaulu vihtunud, õhtu eel nende nokad vakatasid. Võimalik, et nokad olid punnis täis päevalilleaseemneid, selleks et külmaõõle julgelt vastu minna. Nurmkanakesedki, kes nädala jagu lidus sulgedega ringi jooksid, on nüüd taas puhevil ja paksud.

Kaklussport puudel

Kevadet oli terve nädal täis. Pidevalt oli näha tihaste „kukepoksi”, kogu linnusöögimaja kamp on ootamatult sõjakaks muutunud. Harakas istub kõrgel puuladvas ja jälgib hoolikalt oma pesapundart. Rähnid põristavad hoogsalt kevadist rähnitrummi. Rohevindidki ei ole enam vakka, vaid võtavad aeg-ajalt kevadlaulukatkeid üles. Ja Eestimaa lumi ei ole enam sugugi elutu, vahel eksib kõndi-

ma mõni unine siil või konnapoiss, ämblik või sääsehakatis.

Veed on lahti suurtes jõgedes ja igas väiksemas metsaojas, vooluveekogude jääle minna ei ole enam eriti arukas. Ja kuigi Sørve sääre otsas on lumekaardi järgi lund vaid kerge kirme, ulatub Võrumaa

lumikatte paksus kohati 57 sentimeetrit! Merejää on tänavu kesine, looduskalender.ee Saaremaa hülgekaamerast saab näha veel lainevatat tumesinist vett. Aga ka seda, kuidas emahüljes oma poega imetab. Kõigest kolm nädalat kestab nende kooselu, siis läheb hülgemamma uuele elule alust panema. Hülgepojal piisab imetamisaeegsest rasvavarust järgmiseks kuukspooletiseks, siis tuleb juba ise kalu püüdma hakata.

Põnevad olid minu jaoks ka eelmise nädala Tartu-lähedastel allikatel käigud. Põrguvalulättel, Paclättel ja Silmalättel. Sain teada, et paas

võib tähendada ka punapaasi ehk punast liivakivi. Põnev oli kogeda, kui hästi on eraomanikud oma maal paiknevaid allikaid hoidnud. Kuidas talupe-renaine Heli Jazõkova ja teatrijuht Toomas Peterson tulevad teekäijale meeleldi oma maal paiknevat allikat näitama ja selle lugu rääkima. Tõesti, olen kogenud, et riik on halb pere-meet. Kord, kui raha on üleliia, siis rajab laudteid ja paneb silte. Teinekord, kui on kokkuhoiurežiim, jääb see kõik lagunema ja kõdunema. Aga eramaa „hiiehoidja” hoitud hiis ja allikad, mida on ainult õige veidi korrastatud, on just see, mida näha ihkame. ●

Fotod: Arne Ader (loodusmees.ee)

LEHT + DVD

9 771 406 077002 ISSN 1406-0779

●●● Eesti Päevaleht

© Kõik Eesti Päevalehes avaldatud artiklid, fotod ja illustratsioonid on autoriõigusega kaitstud teosed, mille kasutuse reeglid on sätestatud autoriõiguse seaduses. Rõhutame, et nende reprodutseerimine ja levitamine ilma AS-i Eesti Ajalehed kirjaliku nõusolekuta on keelatud. Toimetusel on õigus kaastoid nende selguse huvides toimetada ja lühendada. / Kaastoid ei tagastata ega retsenseerita. / Kaebuste korral ajalehele sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee, või tel 646 3363

Peatoimetaja: Urmo Soonvald, 680 4400

Toimetus: Narva mnt 13, 10151 Tallinn, 680 4400, faks 680 4401, e-post mail@epl.ee **Eesti uudised** 680 4400, **kohalikud uudised** 322 3487, **välisuudised** 680 4455, **Ärileht** 680 4400, **arvamus** 680 4450, **kultuur** 680 4470, **sport** 680 4490. **Tellimine** 680 4444, **tellimine välismaale** KE Ajakirjanduse OÜ 641 1753, **reklaam** 680 4500. **EPL Online** www.epl.ee Väljaandja: AS Eesti Ajalehed, rg-kood 10004521

LEHT

9 771 406 086000 ISSN 1406-0779